

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Škofova nova epistola.

Ljubljanski škof Anton Bonaventura je stopil med sotrudnike umazanega in lažnjivega »Domoljuba«, ki ga spodoben človek ne vzame v roke, če si ni prej oblekel rokavic. Škof pa ni morda samo skrivnen sotrudnik tega nečednega časopisa za obrekovanje in častikrajo, ne, škof se ni sramoval objaviti v tem listu s svojim polnim imenom podpisan članek. Ta članek je izšel v št. 4. »Domoljuba« in radi priznamo, da je »Domoljub« res pravi list za objavljanje tega članka; škof je gotovo sam izprevidel, da je celo »Slovenec« predober za njegov članek in zato ga je nesel tja, kamor spada, v »Domoljuba«. Sicer pa je preznačilno za škofa in njegov takt, da škof svojih izjav, ki so namenjene vsi javnosti, ne razglašala v svojem uradnem »Škofijskem Listu«, nego v tako zaničevani cunjji, kakor je »Domoljub«, dasi je opetovano zatrdjal, da je njegovo glasilo samo »Škofijski List«.

Oblecimo torej rokavice in pogledimo, kar je škof s svojim podpisom razglasil v »Domoljubu«.

»Pred sv. Očetom« je naslov tega članka, v katerem pripoveduje škof, da je popotoval v Rim, kako je rimske stolice informiral o kranjskih razmerah in kako je papež odobril njegovo postopanje in počenjanje kranjskih duhovnikov.

Škofova epistola je na eni strani klasično-naivna in živ dokaz, da naš škof ne sodi na mesto, polno odgovornosti, in za katero treba treznega razumevanja političnih in praktičnih zadev, nego da bi bilo najbolje, če se ga pošlje med trapiste; na drugi strani pa je ta epistola tako zvičajna, da človek kar strmi.

»Domoljubov« sotrudnik v škofovskem ornatu pripoveduje v svojem

članku, da je 22. januarja zvečer izročil španskemu kardinalu in drž tajniku Merry del Val, ki do tistega dneva najbrž niti vedel ni, da žive na Kranjskem Slovenci, kratko spomenico, v kateri je škof po svoje in kakor je njemu kazalo popisal kranjske razmere, in ta španski kardinal je potem papeža, ki tudinima pojma o naših razmerah, informiral seveda v škofovem smislu.

Dne 23. januarja je bil škof v avdijenci pri papežu. Sam škof pravi, da se je mogel s papežem skoro pol ure razgovarjati. Če se odšteje tisti čas, ki se je potratil pri ceremonijem sprejemu in slovesu, je škof morda vsega skupaj deset minut s papežem govoril. In v teh desetih minutah naj je bil papež tako poučen o kranjskih razmerah, da je mogel odobriti postopanje škofa in njegovih duhovnikov. To je že prenaivno in kaj takega more pač samo naš nesrečni Anton Bonaventura spraviti v svet.

Kar je škof o tej avdijenci spisal v »Domoljubu«, tega noben razumen človek ne more resnim smatrati. V isti sapi, ko poroča o svojih velepolitičnih, verleserih pogovorih s kardinalom Merry del Valom in s papežem, piše tudi prave otročarije. O kardinalu Merry del Val pravi škof: Kardinal je posebno ljubezniv, visoko izobražen, odgovorja kratko in jasno, govori popolnoma gladko angleški, španski, laški, francoski in latinski jezik; menda zna tudi nemški. Odkod pa ve škof vse to? V tistih par minutah, ko je s kardinalom govoril, se vendar ni o tem mogel prepričati. Če pa tega ne ve iz lastnega spoznanja, čemu meša take otrobe v poročilo o resni avdijenci. Istotako piše o papežu: »Glasno in dovršeno govoré laški in latinski, popolno dobro razumejo francoski in precej tudi nem-

ško; jako dober govornik so, govore bolj poljudno, toda krasno, podučeno, lahko in spretno.« Zopet moramo vprašati, odkod vse to ve, ko je bil le »skoraj pol ure« pri papežu? In če tega iz lastnega prepričanja ne ve, kako more s takimi denčarijami prepletati poročilo o avdijenci?

Ali dobro je, da je škof to storil. To namreč najbolje karakterizira njegovo poročilo, to kaže najbolje, da to poročilo ni resno.

O avdijenci sami izvemo iz »Domoljuba« le to, kar smo izvedeli že iz »Slovenca«, in kar smo rekli o »Slovenčevem« poročilu, to ponavljamo tudi danes: Za nas nima to škofovo poročilo prav nobene vrednosti in smatramo to kar je po škofovem zatrdilu baje rekel papež o delovanju škofa in duhovnikov, o volilni reformi in o obstrukciji za ravno tako neresno, kakor škofovo poročilo o jezikovni zmožnosti, govorniški sposobnosti in visoki izobraženosti papeža Pija in kardinala Merry del Vala.

Da papež in njegov državni tajnik o kranjskih razmerah nista mogla ničesar drugega storiti, kakor kot vljudna moža prikimati svojemu zaupniku škofu, to leži pač na dlani, saj vesta o kranjskih razmerah le to, kar jima je škof v največji naglici povedal ni nič več, kakor slepec o barvah. Tega pa, da bi bila rekla, da velja »Motu proprio« samo za Italijane, si ne damo dopovedati, dokler tega papež sam ne potrdi. Če velja »Motu proprio« samo za Italijane, zakaj je pa potem prošt Kulavic v oficijelnem nagovoru na škofa povdarjal, da velja »Motu proprio« tudi za nas Slovence, zakaj temu ni škof ugovarjal, zakaj je ta »Motu proprio« goriški prošt

objavil v svojem listu kot veljaven za Goričane, in zakaj dela papež v svojem »Motu proprio« sam razloček med tem kar velja samo za Italijo in med tem kar velja za ves katoliški svet. Tako pametni so rimski kardinali že, da vedo, kaj pišejo. Iz besedila papeževga pisma izhaja jasno, da je Italijanom namenjen le tisti odstavek, v katerem se italijanskim katoličanom sploh prepoveduje izvrševanje volilne pravice, vsi drugi odstavki pa veljajo za ves katoliški svet. In drugače tudi biti ne more, ker to je vendar nezmislno, da bi papež za eno državo priporočal kot dobro in izveličevalno, kar proglašja za drugo državo kot nič vredno.

Kakor se razvidi iz teh podatkov, je škofovo poročilo o avdijenci pri papežu in o načinu informiranja papeža in njegovega drž. tajnika nekaj tako gorostasnega, da smo pač jako milo sodili, ko smo rekli, da je klasično naivno.

Škofov spis »cerkvenopolitičnega in družabnega življenja v ljubljanski škofiji«, tista spomenica, s katero je škof informiral papeža in državnega tajnika, je pa drugačnega značaja, toda o tem o drugi priliki.

Lapajne — Šepetavec.

Iz Idrije, 18. februarja.

Papam habemus! Mesto Idrija ima zopet župana. Poltretjo dobo je sedel na županskem stolu g. Dragotin Lapajne, ki je s svojo pridno roko tako krepko posegel v razvoj našega mesta. Ob njegovem nastopu je bila Idrija zanemarjena, a danes se ponaša z napravami kakor ne vsako kranjsko mesto. V idrijski občini je težko gospodariti: premoženja ni, zahteve pa se stavijo kakor nikjer drugje. Če ne napraviš ničesar, se ti očita brezdelnost, če se pa lotiš kakega dela, moraš seveda najeti posojilo, zdaj si pa lahkomišeln

razsipnež. Iz nič je menda samo Bog svet ustvaril, grešni zemljan pa iz nič ne more zidati občinskih hiš, napravljati vodovodov, ustanavljati izobraževalnih zavodov i. t. d. In tega tudi g. Lapajne ni mogel storiti. Naj se le potolaži, da ni znal delati čudežev, saj se isti niti v Lurdu ne gode več, v svesti pa si je lahko, da je storil svojo dolžnost in da mu bodo zanamci hvaležnejši, kot nerazsodni someščani. Kjer odločuje politična strast, tam pač ni pričakovati poštene in pravične sodbe. Lapajnetov odstop je marsikoga neprijetno dirnil, in ugibalo se je povsod, zlasti med nasprotniki, kaj je bilo pravzaprav povod temu koraku. G. Kristan se je bahal, da se je Lapajne ustrašil njegove visoke učenosti, klerikalci pa so se valjali v blatu svoje opravljenosti in umazanega natolecevanja, da so se nam ti posvečeni falotje kar smilili. Pošiljali so v svet vesti, da ostane župan na svojem mestu, če se ga le malo poprosi, zlasti pa, če se mu poviša plača za 600 K. Sodili so, kako bi v podobnem slučaju storil klerikalec, pa so se zmotili, ker so imeli opraviti s poštenjakom, ki je za časa svojega županovanja pač dokazal, da je vse prej nego sebičnež. Mi smo ves čas molčali na ta obrekovanja ter s pomilovanjem zrlji na to pobožno druhal, ki se mora boriti s takim orožjem. Danes, ko je nova volitev že končana, pa jim povemo, da zastrupljene pišice niso zadele ne odstopivšega župana in ne naše narodno-napredne stranke, pač pa — katoliško moralo, ki že zdavna ni kaj prida. Fej! Kako sodi večina o Lapajnetovih zaslugah je pač najboljši dokaz, da je bil takoj po svojem odstopu imenovan za častnega meščana. To mu bodi pač najboljša zadoščenja za besne napade nepoštenih nasprotnikov.

Na njegovo mesto je bil izvoljen dosedanji podžupan, g. Josip Šepetavec. Njegova preteklost nam je porok, da bode neustrašeno zastopal koristi našega mesta, da bo odločen zagovornik napredka in svobode, zlasti ker mu bo stal na strani izkušeni g. D. La-

LISTEK.

Ernst Haeckel.

Ernst Haeckel — to je danes bojni klic, to je danes parola vseh naprednih elementov v prirodni znanosti; Ernst Haeckel — celo svetsko naziranje tiči za tema dvema imenoma. Že celih 40 let, preveva Haeckelov duh bijološke znanosti, da celih 40 let, in ako danes, na dan sedemdesetletnice svojega godu, pogleda slavni učenjak na svoje delovanje, lahko z zadovoljnostjo vzklikne: dospel sem za čemer sem stremel, živel sem v delu za prosveto človeštva, v delu, ki je imelo vpliv, kojega sem želel.

Kakor je mladi Haeckel začel svoje delovanje na jugu — bilo je tedaj v Mesini, kjer je proučeval one krasne živalske forme, ki jih privlečejo vrtine Seile iz vseh delov Sredozemskega morja — tako vidimo tudi danes starega Haeckela na obali sredozemskega morja, na bujni Rivijeri, kamor se je podal, da se odtegne slavju, ki bi mu ga bili priredili mnogoštevilni njegovi učenci, ako bi bil ostal v Jeni. Starega Haeckela velim, da starega po letih, toda po mišljenju in tudi

po močeh še vedno mladeniča; Haeckel je danes še isti idealni mladenič kakor je bil pred 40 leti, ko se je prvokrat zavzel za Darwinove nauke.

Bilo je leta 1863. na kongresu naravoslovcev in zdravnikov ko se je dvignil mladi jenski profesor — tedaj še popolnoma nepoznan — z besedami: »Gospoda moja — Darwin, to je danes svetsko naziranje!« Z neovržno logiko je podal mladi zoolog zbranim učenjakom glavne stavke Darwinove teorije. Velikanski je bil odpor proti izvajanju tega »mladiča«; malo jih je bilo, ki mu niso nasprotovali, še manj pa, ki bi ga bili podpirali. Tako pred 40 leti, in danes? Vse bijološke znanosti, vse njih discipline — zoologija, primerjalna anatomija, embriologija, živalska geografija, fizijologija, paleontologija, botanika in kakor se že vse imenujejo — imajo za glavni temelj Darwinovo in Lamarokovo teorijo o razvoju in postanku živih bitij. Da tako tesno so spojene omenjene znanosti z Darwinovimi in Haeckelovimi nauki, da si jih brez teh sploh misliti ne moremo.

Ta reorganizacija, ki je pravzaprav dala omenjenim znanostim pravi

smisel, je delo Haeckelovo. Bijološke znanosti, ki so bile preje nekoliko pastorkice drugih znanosti. — C. Vazt je rekel pred 40 leti: »Wir Zoologen sind eigentlich verdorbene Mediziner« — povspele so se s pomočjo teh presnov do višine, katere druge znanosti sploh niso mogle doseči.

Bijološke znanosti so danes na višini znanstvenega raziskovanja. Mnogo vseučilišč je ustanovilo posebne naravoslovne fakultete. Vse to ima bijologija zahvaliti Haeckelu. Da bi Haeckela ne bilo, nikdar bi ne mogel zadobiti Darwinov nauk tako občeno veljavo ali vsaj ne v tako kratkem času.

Darwinov nauk bi bil za biološke znanosti, ki so tedaj temeljile na dogmi o konstanci vrst: — vse živali in rastline so že od začetka nespremenljive, skoro bi rekel poguben, kajti dokaz, da so se živa bitja razvila drugo iz drugega, višja iz nižjih, moral je ves sistem preobrniti. Ta je bil Haeckel, ki je skrbno vse posamezne komade zbral, ter zgradil veličastno a tudi trdno poslopje filogenetskega sistema. Posebno znanost je osnoval Haeckel, filogenija, slovenski bi se to reklo rodoslovje. Ta znanost se namreč peča z rodevnikom živih bitij; kakor fajmošter

s pomočjo matice sestavi rodovnik — tako tudi prirodoslovec s pomočjo primerjanja anatomskih faktorov, okamenin in embriologije poišče prednike, kake živalske skupine, prednike do najstarejših dedov. Sistem živih bitij je sestavil Haeckel s pomočjo filogenije, češ sistem je le tedaj naraven ako popolnoma odgovarja rodovniku. Prvo mesto v sistemu zavzemajo najnižja bitja in potem slede vedno višje organizovane in sicer po redu, kakor so nastali najprvo pradedi, potem dedi, vnuki itd. To je torej filogenetski sistem. Biogenetski osnovni zakon je glavno vodilo filogeničarju. Po dolgih in temeljnih raziskavanjih je došel Haeckel do tega zakona, kojega je formuliral z besedami: ontogenija je kratka rekapitulacija filogenije. Ontogenija je individualni razvitek, to je razvitek živali iz jajca do popolnega bitja, torej ta razvoj je kratka ponovitev onega drugega razvoja, ki je trpel milijone in milijone let, da se je iz prvotne stanice razvila dotična živalska skupina. Tako so n. pr. vse živali v začetku embrijalnega razvoja ena sama stanica, ki ni drugega kot kapljica neke beljakovinske snovi; to je ponavljanje onega začetnega študija, ko

so bili naši predniki male močelke (ki tudi obstoje iz ene same stanice) kojih je v eni sami kapljici vode na tisoče. Ta stanica ali jajce se deli v dve stanici itd. tako, da nastane naposled skupina več milijonov stanic, ki se sčasom diferencira v trup in ude.

Na nekem gotovem stadiju prikažejo se pri embrijonih človeku in drugih sesavecev škrgni oboki (Kiembogen), kakor jih imajo ribe; ti škrgni oboki se potem deloma spremene v druge organe, deloma pa izginejo; ta stadij ponavlja oni stadij filogenetskega razvoja, ko so bili naši predniki ribe. To so torej vodilne misli biogenetskega zakona.

Da je bil seveda človeški rodovnik prvi, kojega je Haeckel osnoval, se razume, saj pravi že njegov: »Bog je sebi najprvo brado ustvaril.« To je bil seveda dirindaj in odpor pri gotovih krogih, ko so morali čuti, da nismo potomci, da sem galanten, kakega Adamovega rebra ali kakega prstenege možica, ampak, da imamo svoje sorednike iskati med opicami. To je sicer že Lamarck izrekel, toda to je ostalo popolnoma brez vpliva, ker tudi ni bilo tako jasnih dokazov, kakor jih je doprinesel Haeckel. (Dajte prih.)

pajne, ki je prevzel podžupansko mesto. Da bo g. Šepetavec dober župan, nam dokazuje že dejstvo, da so se ga klerikalci bali. Med 'eventualnimi kandidati za županski stol niso nikdar imenovali njega, dasi je bil že prvi dan on edini resni kandidat narodno-napredne stranke; na ta način so hoteli našim odbornikom sugerirati svoje po-božne želje, ki so se tačas nekoliko utesnile, ker je g. Kos izjavil, da ne „vsprejme županskega mesta“ in ni hotel biti predmet klerikalnih upov in nad. Pa se jim tudi to ni posrečilo. Ker že niso mogli preprečiti izvolitve odločnega naprednjaka, so hoteli našo zmago vsaj nekoliko zmanjšati. Tik pred volitvijo so poslali nekega mežnarja k tukajšnjemu rudniškemu zdravniku, ki je tudi obč. svetnik, naj gre na pol ure oddaljeno pristavo k neki bolnici. G. doktor je obljubil, da pride po volitvi in je tako pogazil klerikalcem nedolžno veselje. Zato so bili pri volitvi kaj slabe volje, katero so si skušali pregnati s slabimi dovtipi. Ko je bil namreč g. Šepetavec izvoljen, mu je zaklical klerikalce g. Kavčič: „Bog žegnaj“ in tudi grizasti Goli je nekaj cvilil. I mi želimo g. Šepetavcu dober tek, ker bo moral snesti marsikatero klerikalno surovost. V kratkih besedah je novi g. župan obč. svetovalec razložil svoj program. V najkrajšem času hoče pričeti z zgradbo hiralnice in gasilnega doma, razširiti hoče vodovod in zidati delavske domove, ako bodo potrjene doklade. Torej dovolj dela in dovolj prilike bo imel dokazati, da mu je stranka po vsej pravici zaupala, ko ga je posadila na častno in težavno župansko mesto. — P.

Vojna na Daljnem vztoku.

Dardanelo vprašanje.

Ni dolgo tega, kar so odplule iz vojnega pristanišča Kronštata v Baltiškem morju oklopnice »Borodino«, »Imperator Aleksander III.«, »Knjaz Suvorov«, parnik »Kamčatka« in več torpedovk na Daljni vztok, včeraj pa se je poročalo, da je pasiralo 15 ruskih bojnih ladij dansko morskno ožino Skagerak.

Rusija ima močno vojno mornarico tudi v Črnem morju, od koder je veliko bližje v vzhodno Azijo, kakor iz daljnega baltiškega Kronštata. Zakaj torej ni raje poslala tega svojega brodograja na Daljni vztok, ki bi mnogo prej došlo na bojišče, kakor baltiško ladjeve, ki mora obpluti skoro vso Evropo? Odgovor je lahak! Sevastopoljska mornarica je takorekoč zaprta v Črnem morju, katerega ne sme zapustiti, in to samo radi — Dardanel, to je zaradi one morske ožine južno od Carigrada, ki loči Evropo od Male Azije. Po mednarodnem pravu je gospodar te morske ožine Turčija, ki jo ima pravico poljubno odpreti, ali pa zatvoriti. Po pogodbi iz leta 1841. so vse velesile priznale kot veljavno točko medna-

rodnega prava določbo, da so Dardanele odprte samo turškim bojnim ladjam, dočim se je morala Turčija zavezati, da ne bo dovolila prehoda nobenim tujim bojnim ladjam. Z londonske pogodbe iz leta 1871. so velesile zatvorile Dardanel znova potrdile z omejitvijo, da sme Turčija za časa miru po svojem prevdanku dovoliti vojnim ladjam prijateljskih držav prehod skozi Dardanele. To je Turčija v zadnjih letih tudi večkrat storila. In morda bi tudi v tem slučaju dovolila, da ruske vojne ladje prosto preplujejo Dardanel, ako bi tega že v naprej ne preprečila Anglija z grožnjo, da v tem slučaju zasede turški otok Lesbos in rusko brodograjska sama prišli, da se vrne v Črno morje. Iz tega je razvidno, da so določbe glede Dardanele za Rusijo dvorezen meč. Te določbe bi imele zanjo vrednost, ako bi imela vojno s kako evropsko državo, ker bi Dardanele v tem slučaju zapirale pot sovražnikovu brodograju v Črno morje. V danem slučaju pa pogodba glede Dardanel nele nič ne koristi Rusiji, ampak ji celo občutno škoduje, ker jo ovira, da ne more razviti vse svoje vojne sile na morju v vojni na Daljnem vztoku. V tej vojni so se vse evropske velesile, ne izvzemši Angleške, proglasile kot nevtralne. In Angleška je predlagala, da se naj za obe vojujoči se sili zapro nele Dardanele, ampak tudi sušiški prekop. Zadnja angleška zahteva pa ni obveljala. Ako se vpošteva, da pod zatvoritvijo Dardanel trpi samo Rusija in bi z zatvoritvijo sueškega kanala bila prizadeta tudi samo ona, mora vsakdo izpredvideti, da ima Anglija jako čudne pojme o nevtralnosti. Bistvo nevtralnosti je vendar v tem, da nobena država ne pomaga v vojni niti eni, niti drugi vojujoči se stranki, takisto pa je tudi ne zavira v razvitju svojih bojnih sil. Japonska sušiškega prekopa in Dardanel ne rabi, Rusiji pa je s tem zabranjeno, da ne more z vsem svojim brodograjem na bojišče. Komu torej koristi to čudno tolmačenje nevtralnosti s strani Angleške? Edinole Japonski! Ali že ni potemtakem Anglija s tem čudnim izvajanjem nevtralnosti grešila proti pravi nevtralnosti?

Nesreča na Bajkalskem jezeru.

Sinoči, ko je bil list že tiskan, dobili smo iz Prage brzovjavo, da se je Rusom prigodila na Bajkalskem jezeru grozna nesreča. Rusi so polagali preko zamrznjenega jezera relse za železniško progno. V noči med 15. in 16. t. m. je nastal silen vihar in najbrže vsled tega, ker se je temperatura rapidno povišala, je počil šest kilometrov od mesta Tarhoje led v širokosti nad 200 metrov na mestu, kjer je jezero globoko 1447 metrov.

V brzovjavki je bilo navedeno, da sta vsled te katastrofe utonila dva

polka pjonirjev in eden polk železničarjev. Ako bi bilo to resnično, bi bilo to za Ruse grozovita nesreča, zakaj v tem slučaju bi bilo utonilo okoli 2000 do 3000 vojakov. Danes so nam došli »Narodni Listy«, ki so prvi prinesli dotično vest, in prepričali smo se, da je nam došla brzovjavo iz Prage bila netočna, zakaj utonila nista dva polka pjonirjev in eden polk železničarjev, ampak samo poldruga stotina pjonirjev in mala četa od 2. praporja železniškega polka. V vsem se pogrčša 128 prostakov, 24 podčastnikov in 8 častnikov, med njimi polkovnik Petrov. Torej katastrofa na Bajkalskem jezeru ni zahtevala toliko žrtve, kakor se je sprva poročalo in mislilo! Nemški listi pišejo vsi, da so utonili trije polki vojaštva, vsled česar sumimo, da je to manever z nemške strani, ki bi rada javnost preslepila, da je bila nesreča večja, kakor v resnici. Bajkalsko jezero, ali kakor ga Rusi imenujejo Svjatoje more je največje gorsko jezero na svetu. Dolgo je 624 km, široko pa 30 do 90 km. Jezero obkolujejo visoka gorovja, ki se dvigajo do 1600 m nad jezersko površino. Voda je svetlozelena, sladka in izvanredno čista. Jezero zamrzne meseca januarja in se otaja šele koncem maja. Led je povprečno 1 do 2 metra debel. Srednja globočina jezera zanjera 210 m, pri predgorju Sijto pa je jezero globoko 1700 m. Čim jezero zamrzne, je led najboljšo prometno sredstvo. V tem času se najtežji tovari prevažajo preko zamrznjenega jezera. Kakor je znano, vozi sibirska železnica preko Irkutska v Mandžurijo, oziroma Vladivostok. Vsa ta progja je že dograjena razen dela na južni obali Bajkalskega jezera v dolžini kakih 120 km. To je najtežavnejši teren, ker se gorovje neposredno iz jezera dviguje strogo kviku in je vse pretkano z vodnimi žilami. Dolej so železniške vlake poleti na močnih parobrodih prevažali preko jezera, po zimi pa so napravili preko ledu pravo železniško progno. Tudi letos so hoteli to storiti. Pri polaganju železniškega tira pa se je zgodila gori navedena nesreča.

Ako zmaga Japonska...

Bivši japonski poslanik v Petrogradu, Kurino, je izjavil, kakor poroča »Chicago Daily News«, da ne bo Japonska v slučaju, da premaga Rusijo, anektirala nobenega ozemlja na azijskem kontinentu; takisto pa tudi ne bo zasedla nobene korejske ali kitajske dežele. Ako nemški trgovski krogi zatjujejo, da bo Japonska po event. zmagi zaprla vrata evropski in ameriški trgovini in razvila prapor, »Azija Azijatom«, je to le prazno strašilo. Takisto je tudi neutemeljena fantastična trditve, da namerava Japonska oživotvoriti tajno organizacijo rumene rase v svrhu, da se iz Azije preženo vsi belokožci. Kdor se da strašiti z ru-

meno nevarnostjo, ne pozna propada, ki loči kitajski in japonski narod. Kitajska smatra Japonsko kot svojega smrtnega sovražnika in v trenutku, ko bi se Kitajci čutili dovolj močni, bi napadli Japonce. Položaj na Kitajskem je sedaj tisti faktor, ki najbolj križa račune Japoncem. Bati se je, da bo Kitajska le težko mogla vzdrževati mir in red v bližini bojišča, kar bi pa bilo Japonski silno neljubo, ker bi vsled vstaje bile lahko velesile primorane, z orožjem v roki intervenirati. Japonska pa želi, da bi se prepričali vsi koflikti in da bi se vojna lokalizirala. Glede financ je rekel Kurino, da še nikdar niso bile japonske finance v tako ugodnem položaju, kakor ob pričetku vojne in da Japonski ne bo treba iskati na tujem posojila, ako ne bo vojna nepričakovano dolgo trajala. — Kakor pa je znano, si je Japonska že sedaj poiskala posojila, iz česar bi se dalo sklepati, da je ali nenadoma hitro prišla v gmotno zadrego, ali pa je bil Kurino slabo poučen. V zadnjem slučaju bi tudi njegovim ostalim izvajanjem ne bilo mnogo verjeti!

Poročilo namestnika Aleksejeva carju.

O spopadu ruske in japonske mornarice pred Port Arturjem dne 9. t. m. je došlo carju Nikolaju posebno poročilo namestnika Aleksejeva, v katerem se z velikim priznanjem in pohvalo omenja izredna hrabrost ruskih pomorščakov, ki so se držali kakor levi. Aleksejev pravi, da se uspeh bitke dá sedaj še težko določiti, toliko pa je gotovo, da je bilo več ladij sovražne mornarice hudo poškodovanih, kar se da sklepati iz tega, da se je sovražnik izognil nadaljnemu boju in se umaknil, dasi je bil veliko močnejši. Po izpovedbi poveljnikov so se naši pomorščaki borili z izredno hrabrostjo in navdušenostjo, pravi Aleksejev, vsled česar sem jim podelil na podlagi najvišjega pooblastila zaslužne križce sv. Jurja. Izmed vseh se je najbolj odlikoval topničar Nikofer Alehin, ki je, dasi težko ranjen, vztrajal na svojem mestu, dokler ni ponehal boj in se ni onesveščen zgrudil na tla. Temu junaku je namestnik Aleksejev svojerodno pripel zaslužni križec na hrabra prsa

Položaj v Port Arturju.

V Petrograd se iz Port Arturja poroča, da je v Mandžuriji vse mirno. Mobilizacija in koncentracija vojaštva se vrši v najlepšem redu. V sredo so se na morju pri Talienvanu videle luči, in mislilo se je, da se bližajo Japonci, a luči so skoro ugasnile, ne da bi se pokazale japonske ladje. Pri prvem japonskem napadu poškodovane ladje se z vso marljivostjo popravljajo; »Cesarevič« in »Retvizan« sta že popolnoma sposobna za boj, vse druge ladje pa bodo v nekaj dneh. Vse bojne pri-

prave nadzoruje namestnik Aleksejev sam; po spopadu z Japonci, kjer so se posebno hrabro držali topničarji, je osebno pregledal baterije in razdelil zaslužne križce med najhrabrejše junake. Čuje se, da se je japonska mornarica delila. Eden del straži iskrecanje vojaštva v Čemulpu in Fuzanu, drugi del pa križari ob japonski obali, da jo ohrani napada vladivostoškega ruskega brodograja.

Kako je na Japonskem?

Na Japonskem samem baje niso nič prav navdušeni za vojno, čeprav japonski vladni krogi zatrujejo, da je ljudstvo zahtevalo vojno, kateri želji se je vlada morala ukloniti, ako se je hotela ogniti nevarnosti, da bi nastala revolucija. To je samo puhel izgovor pravih provzročiteljev vojne. Velik del ljudstva, ki mora nositi gmotna bremena vojne, je silno ozlovoljen in kar odkrito izraža svojo nezadovoljnost z vladno politikom, ki je Japonsko vrgla v vojni vrtilinec, iz katerega ni za njo rešitve. Japonska vlada razširja doma vest, da se je japonskim vojakom posrečilo, pretrgati brzovjavno žico pri Inku in porušiti železnico severno od Daljnega, z namenom, da bi vzbudila v indolentnem ljudstvu navdušenje za vojno. Kakor se iz Pekinga poroča, je Japonska spravila v Mandžurijo mnogo materijala za ponarejanje ruskega papirnatega denarja, da bi s tem oškodovala ruski državni zaklad, ker bi Rusija po končani vojni morala te papirje zamenjati.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 19. februarja. V začetku seje sta odgovarjala vojni minister baron Pitreich in mornarični poveljnik baron Spaun na razne interpelacije in vprašanja.

V nadaljni razpravi o vojnem proračunu je govoril tudi del. Šusteršič, ki je kazal na gospodarsko bedo kot posledico notranjepolitičnega položaja (da je na Kranjskem glavni vzrok gospodarske bede njegova obstrukcija, to je seveda previdno zamolčal). Obžaloval je izseljevanje, ker se vsled tega ne more — spopolniti armada. Govorniku tudi ni prav, da so se utesnile vrhovne pravice kronske armadnih zadevah, vendar je vzdihnil, da je to vladarjeva stvar, ki je pritrtil tej utesnitvi. Še bolj pa mu delajo skrbi vojaške koncesije, ki so se dovolile Madjarom. Potem se je sprivil nad dvojbo ter prosil in rotil vojnega ministra, naj dvojbo odpravi. Končno ga je navdahnil sv. Duh, da je začel v proškem duhu govoriti: ako bo naša slavna armada v kratkem času poklicana, da z orožjem v roki brani naše interese, naj ponese slavni prapor habsburške hiše zmagovalno v sovražnikove vrste.

Dalje v prilogi.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Tretji del.

XII.

Kuratu Svetlinu se ni v penziji nič kaj dobro godilo. Njegovi dohodki niso bili v nobenem razmerju z njegovo žejo. Vsega je imel premalo, prostega časa pa preveč. Vsled tega se tudi ni branil, ko ga je Kopitar naprosil, da naj malo pazi na Ljudmilo, da, celo z nekim veseljem se je lotil tega nadziranja, tako da je Kopitar lahko vsak dan natančno vedel, kdaj je Ljudmila šla iz hiše in kdaj se je vrnila, kdo jo je obiskal in kaj je v hiši govorila.

— Veš, Kopitar, je večkrat pravil kurat Svetlin svojemu prijatelju, noben človek nima tako dobrega nosu, kakor duhovnik. Vse ti izve in največje rodbinske tajnosti ti izvoha. Boš videl, da spravim na dan tudi Olimpijino tajnost — če ima sploh katero. — Da je bila Olimpija Konradova žena in da je ona izdala Kopitarju zaroto, tega dobri kurat seveda ni vedel.

Navadno je sedel kurat na hodniku pred kuhinjo Suzane pl. Schmutzenhaus, kjer je lahko nadzoroval

Ljudmilo in se vendar dobro zabaval, ker je vedno koga dobil, s katerim je malo pokramljal. Časih je pa šel k Ljudmili v njeno stanovanje, dasi je dobro čutil, da Ljudmila nima rada teh obiskov.

Zvečer onega dne, ko je grof Bertrand naznanil Konradu, kar je policija dognala pri reviziji hiš, je sedel kurat v kuhinjo gosp. Schmutzenhaus in stari Suzani govoril o občutljivosti svojih kurjih očes tako, kakor govori kdo drugi o svojem muzikalnem posluhu.

Na hodniku so se šuli koraki. Nekdo je šel mimo okna. Kurat je planil k vratom, da bi videl, kdo da je, a prišel je že prepozno. Videl je samo še, da je nekdo stopil v Ljudmilino stanovanje.

— Kdo je šel notri? je kurat vprašal ob stopnicah stoječo dekle.

— Neki oficir, ki pa zna slovenski. Videla ga še nisem, a vprašal me je, kje stanuje pevka.

Kurat je postal skrajno radoveden, Francoski oficir, ki je znal slovenski — to je mogel biti samo Konrad, a da je ta zvečer prišel sem, temu se kurat ni mogel prebuditi. Počasi se je vrnil proti kuhinji in ko je zapazil, da je dekla odšla in

ga nihče ne vidi, se je splazil najprej in se stisnil k vratom Ljudmilinega stanovanja. A slišati ni mogel ničesar in zato se je vrnil v kuhinjo gđe. Suzane.

— Kdo je pa bil? ga je vprašala stara gospodična.

— Ne vem, ali — meni se zdi, da je ta pevka izgubljena ženska.

— Kaj hočete s tem reči? Kaj je to izgubljena ženska?

— No, izgubljena ženska je tista, ki se jo povsod lahko najde. Ali ne?

Gospodična Suzana je bila krepkasta žena in ni marala poslušati vedno nekoliko frivolnih namigavanj kurata Svetlina. Tega pa sedaj tudi ni mikalo, pričakati se s staro devico, ker ga je zanimala druga stvar. Stisnil se je k oknu in čakal, da pride mimo skrivnostni oficir, ki je prišel obiskat Ljudmilo.

Ljudmila je sedela v svoji sobi in nekaj pisala, ko je nekdo potrkal na vrata in ne čakaje odgovora vstopil. Ko je spoznala Konrada je planila pokonci.

— Konrad, ljubi moj Konrad! Skočila je k njemu in se ga hotela okleniti. A on jo je brezobzirno pahnil od sebe.

— Pustite me — ne dotaknite se me.

— Konrad — odpusti! Sklenila je roke in se vrgla pred njim na kolena. Odpusti mi Konrad — saj te ljubim tako presrečno, tako vroče, da brez tebe ne morem živeti.

— Pustite to! O ljubezni med nama ni govora.

Z mokrimi očmi je gledala Ljudmila Konradu v obraz, milo in proseče in vendar je imel Konrad občutek, da igra Ljudmila le komedijo.

— Šele odkar sem te izgubila, vem, kako te ljubim. Iskala sem te po vsem svetu in ko sem te dobila tu, sem mirno in udano čakala, kdaj se me usmiliš in mi dovoliš, poljubiti tvojo roko. Kaznuj me, kakor hočeš, vse bom udano prenašala — samo upanja mi ne vzemi, da mi odpustiš.

Konrad jo je s trdim, brezčutnim glasom zavrnil:

— Med nama je vse pri kraju. Kar ste mi storili, tega vam ne morem odpustiti in vam nikdar ne odpustim. Zame ste mrtva.

— Ti ljubiš drugo! Vem, da jo ljubiš ali gorje ji, oni Damjanovi Mari —

— Prepovedujem Vam, da to

ime le izgovorite. Mara je čisto in vzvišeno bitje. —

— Ki ima ljubavno razmerje z oženjenim možem. Lepa čistost! Ali Konrad, jaz te odtrgam z njenega srca in če bi me to veljalo življenje. Moj si in moj ostaneš.

— Ne! Nikar ne mislite, da sem prišel k Vam, da bi se Vam približal — prišel sem Vas samo vprašat, koliko bi Vam morali plačati, da za vedno zapustite Ljubljano.

Ljudmila se je zganila, kakor da bi jo bil kdo z bičem udaril. Njene oči so zažarele in trdo je rekla:

— Jaz ne grem iz Ljubljane, jaz te ljubim, in ne prodam svoje ljubezni za vse zaklade sveta. Tebe hočem Kourad, tebe, in dobim te — živega ali mrtvega.

— Le nikdar ne mislite, da to kdaj dosežete.

— Saj ne zahtevam, da bi me vzela takoj k sebi. Prepričaj se prej, da sem se izpremenila, da te resnično ljubim, da bi šla zate v smrt. — Zopet je govorila mehko in nežno in v njenih očeh je gorel tajinstven, vse razkošje obetajoč plamen. Počasi se mu je približala, potem pa hipoma sklenila svoji roki okrog njegovega vratu in ga začela tako strastno in

Del. Marchet je govoril najprej o novi oborožitvi topničarstva ter povdarjal potrebo varčevanja. Potem je govoril o jezikovnem vprašanju v armadi in o znanih tajnem ukazu vojnega ministra. Govornik je izjavil, da je znanje polkovnega jezika stvar pravičnosti, in Nemci se stvarnim dokazilom še niso nikoli (?) uprli, tudi če so taka dokazila pomenila za nje škodo. Vendar opozarja vojno ministrstvo, naj se v tej zadevi resnična potreba ne prekorači in naj se ne zahtevajo nikake pretiranosti. Zato prosí vojnega ministra za pojasnilo ali je res, da morajo znati častniki polkovni jezik v besedi in pisavi. Končno je govoril o vojaških koncesijah Madžarom.

Del. Vasilko (Malorus) je izrekel bratskemu ruskemu narodu simpatije v vojni z Japonko ter je pozdravil tajni ukaz vojnega ministra.

Delegata Delugan in Fellingner sta zahtevala, da se naj verski čut pri vojakih povzdigne ter dvoboj odpravi.

Del. Klemann (Vsenemec) je zadovoljen z ustanovitvijo samostojne ogrske armade, le na ogrske stroške se mora zgoditi. Ločitev od Ogrske bi bila sreča za Avstrijo. Končno je govoril zelo ostro proti tajnemu ukazu vojnega ministrstva in proti Derschattovi resoluciji.

Del. dr. Kramar je obsojal Japonec, ki so prekršili mednarodno pravo ter povdarjal, da imajo vse evropske sile največje, tudi narodnogospodarske interese na ruski zmagi. Glede madžarskih armadnih zahtev je izjavil, da tako raztresena država, kakor je naša, ni sposobna za boj. Vztrajna bramba avstrijskih interesov bi bila le tedaj mogoča, ako bi se narodom te državne polovice dalo njihovo pravo. Govornik je opravičeval tajni ukaz, ki izvira le iz vojaških nagibov. Vojnega ministra je hvalil zaradi njegove odkritosrčnosti in poznanja potreb vseh narodov ter je izrekel obžalovanje, da notranje politične razmere Čehe silijo, da morajo glasovati proti vojnemu proračunu.

Jutri in v ponedeljek ima avstrijska delegacija dnevne in nočne seje, da dožene vojni proračun. Od torika naprej zboruje ogrska delegacija, a 29. t. m. imata obe delegaciji skupni zaključni seji.

Državni zbor.

Dunaj, 19. februarja. Dobro poučeni dunajski listi poročajo, da se državni zbor skliče drugi teden meseca marca. Dan sklicanja se določi v zaključni delegacijski seji dne 29. t. m. Vendar se sme trditi, da se skliče dne 8. sušca.

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

Trident, 19. februarja. Zanesljivo se poroča, da je Trident izbran divje poljubovati, kakor bi ga hotela emamiti.

Konrad pa jo je sunil od sebe in odločno rekel:

— Ne dotaknite se me! Vi se mi studite!

Ljudmila se je ihto vrgla na stol, Konrad pa je z neizprosnim glasom vprašal:

— Koliko zahtevate, da zapustite Ljubljano? Le to sem Vas prišel vprašati. Vaše bivanje v Ljubljani mi je nadležno in da bi se Vas za vedno odkrižal, sem prišel sem. Narediva torej na kratko.

— Ti torej zametuješ mojo ljubezen?

— Da!

— Potem idi! Toliko denarja nima vsa Ljubljana, da bi me spravila proč. Jaz ostanem.

Konrad je čutil, da ne opravi ničesar, da je zaman prišel sem.

— Kaj mislite storiti?

— Kaj te to briga?

Molče se je Konrad obrnil in brez pozdrava odšel in Ljudmila mu ni branila.

Kurat Svetlin pa je zmajeval z glavo, ko je spoznal Konrada, in milo se mu je storilo, ker se je spomnil Damjanove Mare.

za ustanovitev italijanskega vseučilišča. Toda italijanski dijaki protestujejo tudi proti temu, ter hočejo imeti vseučilišče le v Trstu.

Politični položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 19. februarja. Več liberalnih poslancev, ki niso bili zadovoljni z zadnjim delegacijskim zasedanjem, namerava izstopiti iz liberalne stranke ter se pridružiti novi Banffyjevi stranki. Tudi grof Apponyi kaže prestopi s svojimi desidentiki k Banffyju. Vlada mirno gleda te priprave, a ima vse pripravljeno, da takoj v prvi seji nastopi v parlamentu z odcelnimi sredstvi. Politični krogi žive pod vtisom, da so nove volitve pred pragom.

Dogodki na Balkanu.

Dunaj, 19. februarja. Ministrstvo zunanjih zadev zavrača ščuvanje italijanskih, angleških in francoskih listov, da ima Avstrija skomine po nekaterih pokrajinah na Balkanu, ki jih namerava zasesti. Ministrstvo pravi, da je strah zaradi vojne na Balkanu pretiran. Avstrija ukrepa le vojaško potrebne priprave, da prepreči nemire.

Belgrad, 19. februarja. Pri Djakovu stoji 30.000 oboroženih Albancev proti Turkom. Turki se zbirajo pri Terisoviću. Z vsakim dnevom se pričakuje bitka.

Carigrad, 19. februarja. Turčija je sklenila, da pomnoži svoje vojaštvo v evropskih pokrajinah z dvema rezervnima divizijama iz Male Azije.

Solun, 19. februarja. Gibanje vstaških čet se pojavlja po celi okolici. Včeraj so trbili vstahi pri Murihovem s Turki, pred par dnevi pa je bila bitka pri Strumici.

Carigrad, 19. februarja. Sultan utemeljuje imenovanje turškega poveljnika za macedonsko orožništvo poleg italijanskega generala De Georgisa s tem, da turški zakonik nikjer ne govori, da bi smel mohamedanom zapovedovati kristjan.

Novi ruski finančni minister.

Petrograd, 19. februarja. Večletni državni tajnik in pobočnik finančnega ministra Kokovzev je postal finančni minister.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 19. februarja. Pri Grootfonteinu je bila bitka, v kateri je padlo 24 vstašev, dočim so Nemci izgubili le 1 podčastnika, 4 vojaki pa so ranjeni (?)

Dopisi.

Iz Kroepe. Vedno lepše sadove poganjajo Marijine družbe. Škof jih je ustanovil, da bi zajel ples, a znano je, da nikdo toliko, tako divje in razuzdano ne pleše, kot osvetinčene device in ožlindrani devičarji. Ti svetohlinci mislijo, da bodo živi zlezli v sv. nebesa in zaničljivo gledajo druge poštene ljudi, ki niso obljubili devišstva, a ga vendar boljše držé, kot kropsarski devičarji in device. Zraven pa obrekujejo in pobijajo mirne ljudi. Spirit ljubijo od jutra do poznega večera ter delajo pohujšanje dan za dnevom. Izgovarjajo se, da se povsod dobi pleva in da je bil tudi med apostoli Judež. A da ta izgovor ne velja, kaže slučaj, ki se je pred kratkim pripetil v Krope. Naddevičar Anza, vulgo Ceteln iz Kroepe, prednik brumnih članov Marijine družbe za mladino, se je pretekli teden pritohtapil v kramarjijo Katarine Solar, po domače „pri Gregorčku“ in si prisvojil klobas, cukra, žajfe in še veliko drugih stvari. Gotovo se je hotel „obrdvičnik“ Anza za pust oskrbeti in napraviti veselje sebi in svojim katoliškim tovarišem, ker je že stara navada, da se mora na pustni večer klobas najesti. Ta naddevičnik pa ni imel sreče. Gotovo ni spolnil dolžnosti, katere mora vsak tak ud izpolnjevati. Zasačili so ga in moral bo pokoro delati v špekarni v Radovljici. Lepo se vzgojujejo ljudje v teh družbah! Prej so Kroparji pošteno živeli in če jim je zmanjkalo za sok, šli so okoli Hruševce gore in naberačili česar niso imeli. Sedaj pa so jeli ljubljenci in stebri katoliške stranke segati po tujih klobasah. Pomilujemo zaslepljeno kropsarsko ljudstvo, ki neče izpregledati, čeravno vidi kakšno sramoto dela nam, poštenim Kroparjem, ta hvaljena družba.

Iz Ljubljane. Z ozirom na poročilo v »Slovenskem Narodu« m.

januarja t. l. pod naslovom »Fajmošter in Slomškarica« vas prosim, sprejmite naslednje: Jaz sem bil dotični dan v hotelu »Lloyd« navzočen in vem natančno, kaj se je godilo. Dotični župnik je Leopold Raktelj iz Grčarja na Kočevskem. Ker se je pa o dotični učiteljici in njenem obževanju z Rakteljem govorilo in pisalo, ni resnično; učiteljica se je vsekakor dostojno obnašala. To vam naznanjam, ker Raktelj ni imel tolikv časti v sebi, da bi branil krivično obdolženo učiteljico. (Sledi podpis nam osebno znanega gosпода.)

Pšice iz ribniške doline.

§ 47. Gospod dekan poslal je svoje pionirje v boj. Cehmoštra trdita, da se ne podpisujeta na prazne pole. Nam je to bore malo mar, vemo pa, da so taki računsi zelo po domače sestavljajo in in to navadno pri literčku dobrega farovškega vina. Tako je povsod navada, da je pa pri nas drugače, tega še dekan ne veruje. E. K.

§ 48. Pšičarji-prašičarji tako nas nazivlje dični katoliškonarodni škofovi »Slovenec« in sicer kakor pravi, da rijemo po farovškem blatu. Res je, da je največ blata po farovžih in največji Avgijev hlev je farovž, to kočevski novičar dobro ve in za to je tudi tako pisal. Ali veste kaj je blato? — kaj ste vi po lastni izjavi?

§ 49. Po zatrjevanju »Slovenca« je dr. Schiffererja in svetnika Višničarja bisag zapечатena s sedmimi pečati. Farške bisage pa ni moč zapечатiti, ker nima dna. —n.—

§ 50. Ti si Peter skala in na to skalo bom zidal tempel in peklenska vrata ga ga ne bodo premagala. Tako je bilo nekđaj, zdaj je pa drugače. Župnik Vole mora biti slab božji namestnik, ker mu prav Koslerjeva restavracija z majhno plesno zabavo vse podere, kar on v cerkvi pri Sv. Jožefu na Poljanah sezida. Gospod Vole, zelo malo vere morate imeti v svoje delo in v Boga, ko v pričo »svojege ljudstva« kaj takega trdite. Slab polir, ako se mu stavba podira!

§ 51. Novakova Marjeta se boji za svojega Antona, da mu ne bi kdo kosti zrahljal, ko izvršuje težavni posel cerkvenega policaja. Gospod Vole naj bi mu kupil pištolo in ga primerno oborožil.

§ 52. Zadnjič smo poročali, da je občinski odbor Velikopoljanski sklenil, da se dajo župniku drva. To je bilo pa tako: Župnik je vložil tako prošnjo na občinski odbor, a ta je bila odbita, občina kupila je pa župniku gozdni de, v katerem naj drvari. To se je župniku predrago zdelo in je na prigovarjenje župnika Krumpestarja v cerkvi oznanil, da naj mu drva dovažajo. Niso pač nikdar siti, ti naši fajmoštri. —

§ 53. Župnik Vole je sestavil neko udanostno izjavo samemu sebi, brunne duše poljanske jo pa prav pridno pri Matičku podpisujejo. Je že tako tek časa. Koliko so pa take izjave vredne, sodimo po materialu, kateri je podpisan. Razumete gospod Vole? Kadar bo izjavo tudi graščina podpisala, bomo deloma prepričani, da smo vam krivico storili.

§ 54. Iz Sodražice obljubljeno nam je specialno poročilo: »Zarubljeno pokopališče in zarubljene vrednostni papirji po krivdi Šusteršičevih mamelukov« la podgorški Primož.« —

§ 55. Iz za časa volilne borbe v Sodražici. Besede Lavričeve, s katerim se bomo do se bavili, kar smo mu tudi obljubili, ker je mogoče, da ga bode malo sram. Svojim ženskim ovdicam je rekel: »Kračanske žene obljubile ste svojim možem zvestobo, ostanite jim toraj zveste do groba. Spremite svoje grehe na voliče zlasti zdaj, ko se gre za sveto vero, podpirajte jih krepko, da ne padejo v roke sovražnikom svete vere... liberalcem. O. V.

§ 56. »Izobraževalno društvo v Poljanah« (okraj Kočevje) se je prostovoljno z novim letom razšlo. Poljane pri Kočevju, dne 23. januarja 1904. Vole, bivši predsednik. — Tako poroča uradna »Laibacherica« in ta ne laže. Ko bi bil gospod predsednik nadel društvo »katoliško« bi se bilo morda dalj časa držalo, a zdaj je prepozno. Ne Hočevarjeve copernije, niti grajska oslica mu ni mogla pomagati do daljšega življenja, ampak vse je šlo rakom zvižgat. — Društvo je imelo gotovo kaj premoženja, saj veselica, katere so se udeležili večina ribniških liberalcev, je precej neala. Hišne opravje je društvo tudi nekaj imelo, mizo, stole, domino, kvarte za kartanje. Gospod župnik — bo li sedaj vse to vaše?

§ 57. Draga maša. Šentgregorski Krumpestar — ta pa zna. — Naših ljudi je na stotine v Ameriki, kateri

trpijo kakor črna živina, da si kaj prislužijo in prislužno v domovino pošiljajo. Koliko tega trdo prisluženega denarja znesijo žene teh Amerikanov v farovže in po božjih potih nihče ne ve. Kar pa Amerikanci sami pošljejo, tudi ni malo, ako omenimo, da so pred nedavnim časom svojemu župniku poslali 25 ali 50 dolarjev za sv. mašo. Krumpestar pa — kunštna glava — je vse Amerikance svoje župnije skupaj djal ter oznanil »eno sv. mašo za Amerikanec«. To je dobro! Tudi za tiste Šentgregorske amerikanske hčke zaleže, ki niso dali dolarjev. Šentgregorci bodo gotovo v nebesih na foteljih sedeli, ali če jim bo tiste pa Krumpestar preskrbel, bo slabo, ker bo že prej žimo ven pobral

Anton B.

Vipavski torbar.

Kdor misli, da je colski Janez človek, ki zna pomiriti naše razburjene duhove, živi v veliki zmoti. Prepirljivi Malaventura je odstranil prejšnjega priljubljenega, mirnega duhovnika ter nam poslal ljudstvo razdvajajočo — zgago. — Colčani so revni, a dobri ljudje. Nunček se je hotel škofu prikupiti, ter si je izmislil, da je potreben nov altar. Naberačil je toliko, da bode lahko naročil žrtvenik za okrog 3200 K. No, altar je sicer res star, a vendar še toliko dober, da bi se z novim par let lahko počakalo. Čemu ravno ob teh slabih časih tako velikih stroškov? — A ljudje so »gospodu« še premalo krščanski, zato je treba kajpada še katoliškega izobraževalnega društva. Če misli nunček Janček, da si z novim društvom pridobi kaj več pristašev, kakor jih ima, je v veliki zmoti. Mi se ne bojimo nič, pač pa jo klerikalcem, posebno petorici klerikalnih odbornikov, prav toplo priporočamo, ker so izobrazbe (ne vemo sicer kakšna bo?) — res potrebni. Zakaj? — Nato bode odgovorilo najbrže — sodišče! —

Vipavska »Čitalnica«, kateri so klerikalci napovedovali že »zadnje uro« se je na njih največje veselje zopet poživila in okrepila z večjim številom novih članov. Novi odbor je sklenil pripraviti »zabavne večere«; to misel moramo iskreno pozdravljati, ker nam v Vipavi res manjka prave zabave. — Dome naš, ti vjekom stoj! —

Podraški župnik Koller je silno žalosten. Misli je že, da sedi na županskem stolu kot neomejen gospodar duš in teles — svojih pokornih ovčic. Zadnje imenovanje častnih občanov pa ga je tako potrla, da ne more »k sebi«. — Da, da, gospod župnik, tako je na tem pregrešnem svetu. Človek obrača, zavedni Podražan pa — obrne. —

V vipavski cestni odbor, čigar nova volitev je bila 11. t. m., so vnovič izvoljeni le odločni pristaši narodnonapredne stranke. Drugačen uspeh je bil seveda nemogoč, a vipavskega dekana je vendar izvolitev tako neprijetno dirnula, da je šel obljaj svoje razburkane živce k — budanjškemu župniku. —

Katoliško cvetje katoliškega izobraževalnega društva v Budanjah je odvetelo, in zeleni sadovi so jeli dozorevati na plodonosnem katoliškem polju še veliko hitreje, kot smo si mislili. Prepri in pretepi, ki so na dnevnem redu, jasno osvetljujejo katoliško fakinažo, ki navdveje svojim društvom lep, a lažnjev pridevek »izobraževalno«. Imamo že obilo gradiva, a hočemo vendar o tem društvu, ki bode morda še usodepolno za Budanjce, poročati natančneje šele takrat, ko bode dozoreli še nekateri drugi sadovi te gnile katoliške družbe. — Živio Stricovbik!

Vinogradniško društvo v Vipavi je v velikih stiskah. Že z dragim hramom naložili so si na glavo veliko nadlogo. Kar pa hram še ni storil, napravili so novi odpustki budanjškega fajmoštra. Dobri poznavatelji razmer namreč trdijo, da je društvo napravilo že velikanske množine petjota, vsled česar bi moralo gotovo, po najnovejšem receptu budanjškega župnika — dati več za odpustke, kakor je vredna vipavska klet z vinom in petjotom vred. — Kajpada je vsled teh nepričakovanih zmešnjav tudi vipavski torbar prisiljen, še nekoliko počakati na obljubljeni »sod najboljšega vina«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. februarja.

— **Škofova obstrukcija žre naprej!** Pri Sapah pod Ljubljano je živa potreba, da bi se uredila Ljubljanska. Deželni odbor je bil vsled obstrukcije prisiljen, da je 5000 K, ki so bile namenjene za dotična dela, izžrtal iz proračuna za leto 1904. Kadar bode Ljubljanska svet jemala, naj Sapani ne pozabijo, da sta to zakrivila škof in Šusteršič,

ki sta jim v letu 1904 s svojo obstrukcijo odjedla 5000 K, beri pet tisoč kron. Vzlic temu pa bodo Sapani, ki so vsi skupaj črni in trdi klerikalci, škofovo obstrukcijo tudi v bodoče še odobraval! Nam tudi prav!

— Na kaj računajo klerikalci v slučaju razpuščenja dež. zbora?

V slučaju, da se razpusti deželni zbor in razpišejo nove volitve, računajo klerikalci, da volilce že zopet preslepijo, ker bo pomagala vera, katera je ob volitvah v nevarnosti. Toda naši kmetje jim več ne bodo šli na ta lim, ker kmetški volilci so začeli misliti ter iskati vzrokov, zakaj se letos ne delijo deželne podpore našim toliko potrebnim kmetiskim občinam? Klerikalna stranka se je toliko pehala, da je izvemžal enega, dobila vse kmeteke mandate, ali kaj dela ž njimi. Z svojo neumno obstrukcijo zadržava, da krajski kmet že dve leti ne dobi nikake deželne podpore. Kmet izpregleduje! Saj je brezdelavnost klerikalnih zastopnikov pa tudi taka, da jo vidi vsakdo, kdor misli z glavo, prihaja vedno bolj in bolj do spoznanja škode, katera krajskemu kmetu izvira iz obstrukcije. Veliko je obljubovala klerikalna stranka ob volitvah, storila pa ni nič koristnega, pač pa tekotom dveh let že toliko slabega, da bomo trpeli še na posledicah tega nedogledni čas. Doba suhih let se čuti povsodi. Ej, za klerikalne poslance mora priti plačilo pri prvih deželnozbornskih in tudi državnozbornskih volitvah. Narodno-napredni stranki se ni bati, da bi zgubila kak mandat, pač pa je gotovo, da si še nekaj mandator pribori. V državnozbornski skupini pa je gotovo, da kmetški volilci na Notranjskem ne bodo več volili dr. Žitnika svojim državnim poslancem. Nejevolja nad delovanjem tega poslanca raste po vsem Notranjskem od dne do dne vedno bolj in bolj. Zlasti so nad delovanjem tega poslanca nejevoljni vipavski volilci, ker jim je z podpiranjem obstrukcije odjedel brezobrestna posojila in podpore za razne vodovode. Tako gibanje mora pozdravljati vsak domoljub ter mu želeči najpovoljnejšega uspeha.

— Zapeljano in opeharjeno ljudstvo.

Še bo v dobrem spominu, s kakim upitjem in veseljem so se ustanavljale pred leti — zdaj ne več — kmetijske zadruge in konsumi po deželi med našim, sicer nadarjenim, a še nezrelim in nevednim ljudstvom. Dan na dan je nanznanjal lažnivi »Slovenec« ustanovitev zdaj te, zdaj one zadruge. Zastonj je bilo vse svarjenje, zaman vsak opomin, da to ne bo rodilo dobrega sadu, pač pa provzroči prejali slej obilo škode, prepira, tožba, kletvine itd. In to naše prorokovanje se je uresničilo prej ko smo mislili. Konsum za konsumom gre rakom zvižgat, zapustivši velike izgube in še več gorjā in jeze. Naš list je v svojem času prinesel tudi »parte« o zadruzi v Poljanah. Ta zadruza, ki je živela ne polnih štirih let, jemlje zdaj slovo. Ta teden je raznašal eksekutor zapeljanim kmetom »plačilne naloge«, da imajo v 8 dneh plačati primankljaj, ki znaša lepo vsoto blizu 20 tisoč kron. Pomudimo se nekoliko pri tem, že v Bogu, brez blagoslova počivajočem konsumu. Tu imamo živo sliko katoliškega sleparstva, in če ti ljudje dobe oblast v roke, mora naš narod priti na beraško palico. Zdaj naj gredo nekdanji oznanjevalci sreče in rešitve v Poljansko dolino in naj štejejo hudiče in druge nelepe izraze, naperjene na zapeljivce kmetov. A to je ravno, da ljudje po nedolžnem zapeljani trpe in morajo šteti zadnje krajcarje, ko marsikdo morda za sol nima. In pravi krivci? Vso krivdo zvrčajo še ostali katoliški poštenjaki na bivšega načelnika. In če se kdo prizadetih pohlevno pri njih pritoži, mu ti nad vse krščanski možje obetajo klobfite, ako se hitro ne odstrani. Tudi bivši načelnik Grošel, — mi ga ne mislimo braniti, saj je naš politični nasprotnik — ni vsega zakrivil. Krivdo nosijo vsi oni, ki so po-

magali ta nepotrebni stvar ustanoviti, naj se že kličje na ime Toneta ali Urbana. Pa tudi vseh teh še ne zadene krivda, saj so nekateri že dovolj kaznovani. Nekdaj ugledne hiše so prišle po farškem zapeljavanju ob dobro ime, v prepire in leta trajajoče pravde. Pravi krivci so v Ljubljani in na čelu jim je sam knezoškof s svojimi trabanti. Pri lažnikatoličanih je iskati vso krivdo. Škofu kot zaščitniku vsega tega, bi poslali zdaj od sodnije dobljene opomine in če ima kaj srca, bi jih tudi moral poravnati. Ravno v Poljanah je župnik, ki je ljudi svaril pred ustanavljanjem nepotrebnih društev, a znano je, da je ravno radi tega že škof žalostnega spomina, Missia, in za njim Bonaventura pošiljal za kaplane gori najhujše peteline. V ta namen je bil poslan gori neki Kromar, ki je prišel s katoliško organizacijo. Ta Kromar se zdaj ogiblje doline ko hudič križa. To, poljanski kmet so tvoji zapeljivo. Ti so te zapeljali in opeharili za težko prisluzene in pristradane krajcarje. In drugič, ko pride kako mlečnozobo kaplane v tvojo hišo brez opravka, vzemi metlo in ga poženi, da mu za vselej mine veselje te še kdaj nadlegovati v stvareh, o katerih nima ne on, ne škof nobene oblasti, ampak si sam svoj gospod in delaj po svoji lastni izkušnji, volji in pameti! Ta slučaj smo malo bolj na dolgo opisali, kajti ravno na Poljane so bili padli klerikalci z vso močjo, češ, Tavčarjev rojstni kraj mora biti naša trdnjava, kjer se mora vse zatrejeti, kar le spominja na liberalizem. Prišlo je drugače. Danes iščejo pri dr. Tavčarju pomoči že tudi tisti, ki so ga še pred malo leti kleti. Svet se obrača!

— **V rožičah** je tičal brez dvojbeno znani ljubljanski jež, ko je »Edinosti« poročal o letošnji sokolski maskaradi. Tržaška nam prijateljica mu je — seve, na stečaj odprla vrata v polomljeno svojo utico. In pri teh vratih je naš ježek zlezal med Tržačane in na dolge nosove jim je obesil toliko klobas in klobasarij, da pri »Edinosti« že dolgo časa niso imeli takih kolon! Ni treba dostavljati, da imajo v Trstu, kjer je še vsikdar kositar toliko veljal kot srebro, tudi ta pleh za pristno srebro! Sedaj pa malo poslušajmo, kako piše naš ježek o našega »Sokola« maskaradi. »Sokol« je resno, delavno, radikalno-narodno društvo, v čigar sredi živi — vzlic vsemu! — še danes krepki Hribarjev duh in ideje Tyrševe postajajo tudi našemu »Sokolu« meso in kri. Torej vzlic vsemu! To je dobro povedano! Ali poslušajmo dalje! »Dokaz temu taktna rezerviranost Sokolov spričo naših osebnih lokalnih pričkanj! Naš »Sokol« ni več »Paradeschimmel«, ki »dela vodo« le s svojimi srajcami, ki demonstrira agitatorično strankarsko: naše društvo je prva narodna pedagoška učilnica, ki vzgaja dobre, zveste, duševno in telesno zdrave ter močne rodoljube. In tako se ozira pri nas prednjaštvo na »Sokola«, kakor na edini izvir, od koder nam more še priti rešitev iz sedanjih neznosnih razmer. Ko čitamo vse te lažnjive tirade, nimamo drugega občutka, nego onega, kakor bi se poročevalc ježek hipoma pred našimi očmi spremenil v poročevalca osleta. Stvar pa ostane ena in ista: ježek in oslek smeta računati na gorko srce pri tržaški »Edinosti«. Samo ob sebi je umljivo, da bo društvo »Sokol« prav storilo, ako se takoj otrese takih podrepnikov, ki mu s svojo hvalo dosti več škodujejo, nego bi mu mogli škodovati z največjo svojo grajo. Če se bodeta Tyršev duh, ki postaja kri in meso, in zgoraj omenjena taktna rezerviranost, že na vsake planke obešala, nam bode končno vse to že tudi presehalo! To pa je bil samo uvod, ker celo poročilo se je spisalo zgolj v namenu, da se napada naš list in pa ljubljanska ter novomeška frakarija. Ježek namreč piše: »Strupene rože sta zastopala elegantna maska »Slovenski Narod« z — revolverjem in ljudi zročča »Nepenthes Socoliana«. Niti nemškutarjenje ljubljanske in novomeške »frakarije« ni kalilo veselja na tem, da naš »Sokol« krepko širi

svoja krila in da uživa najširše simpatije«. Ljubljanski in novomeški frakariji se bodo že sami branili, ako se jim bode zdelo potrebno braniti se proti takim neslanim napadom. Mi zase pa odgovarjamo le toliko, da se najhujše boleznijo ozdravljajo z zdravili, katere dajejo strupene rože. Samo proti boleznim, ki ji pravimo neumnost, tudi najstrupenejša roža ne pomaga. In zagatadel sta »Ed nost« in »ježek« proti strupenim rožam! Na zdar!

— **Dvojna mera.** Piše se nam: V tukajšnjem uradnem listu smo čitali o neki plesni veselici, ki so priredili učenci pod nadzorstvom gospe pl. Bockove. Izvedeli smo iz tega poročila, da se nemški gimnazijalci in realci že nekaj let uče plesati pod nadzorstvom staršev in omenjene gospe. Sklenili pa so svoje vaje s sijajno veselico v »Tonhalle«, in počastili so to veselico s svojim obiskom različni generali in drugi dostojanstveniki. In končno se je o vsem tem precej bombastično še celo v uradnem listu poročalo. Pri tem se nemški in starši niso čisto nič brigali za profesorje, in tudi gospodje profesorji se niso nič brigali za omenjene plesne vaje nemških učencev. Prav! Nimamo čisto nič proti temu, ker se starišem nikakor ne more zabranjevati, ako sklenejo svojim otrokom dajati privatni poduk v ti ali oni stroki. Pod primernim nadzorstvom seve! Naj se potem tiče ta poduk telovadbe, ali plesa! Je čisto vseeno! Sedaj pa pogledajmo, kakšen martirij se je prejel slovenskim staršem, ki so na enak način in pod najstrogim nadzorstvom svojim otrokom prirejali par mesecev plesne vaje v mali dvorani »Narodnega doma«. Je-li ples potreben ali ne, o tem se ne bodemo pričakali z nikomer. Naše sedanje življenje je pač tako, da je prav, če se otroci plesati uče. Sicer pa imajo o tem razsoditi starši, a ne profesorji. Če velja to za Nemce, velja tudi za Slovence! Dvojne mere ne bodemo rezali na tem polju! Nemški starši so se ravnali po tem principu, in končni vspeh je bil, da se jim je odkazalo še posebno plesno poročilo v uradnem listu. Kako drugače pa so se obnašali slovenski starši! Obledali so vse direktivje, ter beračili za dotično privoljenje šolske oblasti. Povsod so zadeli na dolge obraze, na kimanje in miganje. Konec je bil, da se je pri deželnem šolskem svetu vložila ponižna prošnja, da naj bi se slovenskim staršem milostivo dovolilo, da bi pod najstrožjim nadzorstvom smeli svoje otroke plesati učiti. Ta prošnja se bo po stari navadi rešila sedajle sredi posta, ko se plesati več ne more! Vzlic temu so se nekateri slovenski starši ojačili, ter so na svoje stroške in pod vestnim nadzorstvom mater pustili otroke plesati. Sedaj pa so pričele strele švigati iz profesorjskih krogov. Da se ne sme plesati, dokler ni deželni šolski svet dovoljenja izrekel! Da se ne ve, kake bodo posledice! In tako dalje! Že smo se tresli, da se nam par otrok izključi iz gimnazije! Posebno nekaj profesorjev, ki so znani po svojem klerikalnem mišljenju, in ki so pravi protektorji alojzijevišnih dijakov, je kar besnelo! Pa nič ni pomagalo! Malo tresli smo se, ali otroke smo pustili vzlic temu plesati. Sicer se nam pa prav godi! Čemu nismo posnemali nemških staršev, in čemu smo kazali tisto beraško ponižnost, ki Slovence dostikrat privede do tja, da se niti sopstni ne upa — brez posebnega vladnega privoljenja?

— **Slike v »Domoljubu«.** »Domoljub« prišel je letos prinašati na prvi strani slike onih poslancev, kateri so s podpiranjem obstrukcije v deželni zbornici odjedli podpore ubogim kranjskim kmetom. Ti možje, katerih slike vidite v »Domoljubu«, ali pravzaprav v listu, kateremu pravimo po domače »Lump«, so prave rosi našega kmetijstva. Letos je prinesel »Lump« že tri take slike. Prva uš našega kmetijstva je dr. Šusteršič, druga Povše, tretja Viljem Pfeifer. V naslednjih številkah »Lump« naslikane bodo še druge uši našega

kmeta. »Domoljubovim« urednikom svetujemo, da omenjene slike priobčijo tudi v »Interessantes« s pomembnim vprašanjem: »Wer weiß etwas?«

— **Konsumarske tragedije** so sedaj na dnevnem redu pri vseh naših kazenskih sodnjah. Na vseh krajih poka, povsod pojejo goljufive bilance in radi bi vedeli, koliko je še takih konsumov pri nas na Slovenskem, ki se bodo držali še eno leto nad vodo, nad ničlo. Prav malo jih je. Kajti vsem je že davno ugasnila tista življenska moč, katero jim je svoj čas vdihnil oče konsumarske nesreče, gospodarski dr. Šusteršič! Zavoljo tega bi bilo najbolj pravično, bilo bi summum jus, da se enkrat za vselej pokliče pred kazensko sodnijo tega blagovoritelja in se ga obtoži zaradi tistega prevarljivega počenja, s katerim je zapeljal toliko poštenih naših slovenskih kmetov v velikanske izgube in denarne žrtve. Toda on se tega menda ne boji in veselo spravlja ogromne dobičke grašdinskih kupčij, medtem ko njegove verne ovdice, zapeljane od svojega katoliškega pastirja, zdihujejo na zatožnih klopih ter se tresejo pred g. državnim pravdnikom. Tako se je pustni terek vršila pri tukajšnji kazenski sodnji jako zanimiva in veleznačilna razprava. Obtožen je bil neki Janez Žust radi hudodelstva poneverjenja zneska 3594 K 38 vin., katero je baje zakrivil kot načelnik konsuma na Dolenji Dobravi! Tudi to kmetijsko društvo je, kakor vsa druga, prva leta krasno vspevalo, končni računi, katere sta sestavljala znana mojstra Pelc in Seliškar, so kazali vedno večje čiste dobičke. Začetkom leta 1903 pa, ko je Seliškar zopet sestavil sklepni račun, se je pokazala velikanska izguba po 6053 K 29 vin. In vse je strmelo in se dučilo! Revizor Seliškar pa je začel nekaj stikati po društvenih knjigah, poizvedovati pri različnih trgovcih in z znano svojo spretnostjo prišel na to, da je Janez Žust kratkomalo poneveril ves tisti denar, katerega ni bilo v konsumu. Na podlagi teh Seliškarjevih preiskav in računov se je sestavila zoper Janeza Žusta obtožnica radi hudodelstva poneverjenja in v terek se je vršila razprava, pri kateri bi moral imeti Seliškar, revizor »Gospodarske zveze« zopet glavno besedo. Obtoženec Žust se je zagovarjal, da on ni niti krajcarja poneveril. Po vedal je, da je Seliškar sam sestavil bilanco, in sicer napačno, ker je vedno na to delal, da bo malo več dobička. Tako se je v prvih letih napačno računilo in vobče slabo gospodarilo, ker se ni nihče prav razumel na knjigovodstvo in na poslovanje. Sedaj pa se obdolžuje njega vse pregrehe in izgube, da se s tem pravi vzroki zakrijejo. Sodišče je zaslislalo nekaj prič in hotelo preiti k natančni raziskavi vseh od Seliškarja pregledanih računov, ki naj bi pri tem dajali potrebna pojasnila. Tu pa je zagovornik dr. Konrad Vodušek protestiral zoper osebo Seliškarja kot izvedenca, navajal vse različne dogodke iz njegovega delovanja, poudarjal, da je bil pri okrožnem sodišču v Celju radi falsifikacije različnih bilanc obsojen v 100 K globe, da stoji v preiskavi radi istega pregreška pri okrožnem sodišču in da tedaj taka oseba nikakor ne sme nastopati še kot sodni izvedenec. Predlagal je, da se pokliče dva druga izvedenca, ki naj »ploh vse poslovanje in vse račune v konsumu preiščeta, kajti na Seliškarjeve podatke se sodišče nikakor ne more ozirati. Sodišče je vsem predlogom zagovornikovim ugodilo, Seliškarja blagohotno brez vsakih daljših razlogov odslovilo in odpustilo ter razpravo preložilo. Tako je Seliškarju, revizorju »Gospodarske zveze« grdo odklenalo in ves bled odpravil se je iz lepe sodne dvorane, kjer bi imel igrati važno vlogo sodnega izvedenca.

— **Narodno delovanje, prečastitih.** Iz kočevskega okraja se nam piše: »Slovenčev novičar iz kočevskega okraja piše, da okrajni šolski svet na Višnjikarjev predlog ni

imenoval za krajnega šolskega nadzornika v Dragi tamošnjega župnika, ker je klerikalec in Slovenec, in da sedaj čakajo (kdo?) prihodnjega knezovega gozdarja, da ga bodo imenovali. Heil!« To je zopet perfidnost, kakor smo je že vajeni pri »Slovenčevemu« novičarju. Ker razprave okrajnega šolskega sveta niso javne, v interesu stvari ne moremo objavljati vseh podrobnosti, pač pa moramo ne »Slovenču«, ampak resnici na ljubo konstatirati sledeče: Ker je farni administrator Zabukovec kot občinski odbornik v Dragi volil z Nemci, obstoji sedaj krajni šolski svet v Dragi razen enega iz samih Nemcev, predsednik pa je grašdinski nadgozdar, nemški nacionalc, Hans Künzl. Temu žalostnemu uspehu je pripomogel »Slovenec« (!) Zabukovec! Na katerega gozdarja sedaj čakajo in kdo ga čaka, ne vemo, a to zahtevamo z vso pravico in odločnostjo, da mora šolski nadzornik v Dragi biti slovenščine zmožen, kar Künzl ni. Da »Slovenec« ne bode oklestil Zabukovca, kakor zasluži, o tem smo prepričani, a vsaj to smemo upati, da ga bo »Slovenčev« novičar prvokrat, ko se snideta pozdravil s »Heil Zabukovec«!

— **Nameščevanje učiteljk na enorazrednih ljudskih šolah** se je na Kranjskem najbolj vdomačilo v postojnskem šolskem okraju. Nič manj kakor na sedmih enorazrednicah so nameščene učiteljice. Upamo, da se te razmere v tem okraju s pričetkom prihodnjega šolskega leta zboljšajo.

— **»Slovenec« v št. Petru.** Oni dan se je »Slovenec« silno pobahal, kako je priljubljen v št. Petru. Tako je pisal, kakor bi se ljudje kar trgali zanj, med tem ko drugih listov nihče ne pogleda. Ali kako je v resnici? V minolem mesecu se je v št. Petru prodalo 207 izvodov »Slovenskega Naroda« in — 40 izvodov »Slovenca«. »Slov. Naroda« torej petkrat več, kakor »Slovenca«. Preklicano se jim mora slabo goditi, tem klerikalcem, če že nore veselja in sanjarijo o silni priljubljenosti, ko v cellem mesecu ne spravijo več ko 40 izvodov svojega dolgočasnega lista med ljudi.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes se poje tretjič velika Meyerbeerova opera »Africana«. — V terek se igra prvič »Vstajenje« po Tolstega romanu 4 dejanjih s predigro spisal Bataille. Ta drama je dosegala povsod najtrajnejši uspeh. Igra se pravkar tudi v Zagrebu. Na našem odru bo drama vpriporjena po vzoru nemškega ljudskega gledališča na Dunaju. Dramatizator je sprejel v svojo dramo sledeče prizore iz romana: velika noč na domu Nehljudova in padeo Kátjuše (predigra); pred porotniki (I. dej.); v ženski kaznilnici (II. dej.); v bolnišnici (III. dej.) na poti v Sibirijo (IV. dej.). Maslovo igra gd. Ruckova, kneza Nehljudova g. Čonskij. — Opera študira sedaj Straussovega »Cigana barona«.

— **25letnica obhaja g. Ivan Vouk** pri tukajšnji tvrki I. C. Mayer. — **Občni zbor pevskega društva »Ljubljana«** se vrši v soboto, 27. svečana, zvečer v društveni dvorani na Turjaškem trgu št. 1 (Puntigamska pivnica), h kateremu se najviljudneje vabijo vsi gg. podporni in izvršujoči člani. — Prvi zabavni večer po pustu bo 19. sušca, običajni »Pepčkov večer«, v društveni dvorani na Turjaškem trgu št. 1.

— **Slovensko trgovsko društvo »Merkur«** nannanja gg. društvenim pevcom, da se prično redne plesne vaje v terek, dne 23. t. m., in se bodo vršile vsak terek in petek od 9.—10. ure zvečer v društvenih prostorih. Gg. člane prosimo, da se redno in točno pevskih vaj udeležujejo.

— **Na sokolovi maskaradi** je svirala društvena godba. Program je bil raznovrsten in sredno izbran. Godba je svirala prav dobro in vstrajno ter rada dodajala razne komade.

— **Javna vinska pokušnja** bo nočoj od 7. do 10. ure. Razum mnogih ovičkov, so razstavljeni razna nova in več let stara vina ter 8 in 20letni pikolit. Poslednji samo v steklenicah.

— **Šolska statistika za Kranjsko.** V šolskem letu 1901/2 je bilo na Kranjskem 336 javnih ljudskih šol, 16 ekskurendnih šol in 38 zasebnih šol. Vse te šole je obiskovalo 57.552 otrok (67.260 je bilo šolobveznih). Ponavljalno šolo je obiskovalo 14.258 otrok (16.264 otrok je bilo šolobveznih). — Na ljudskih šolah na Kranjskem je delovalo 713 učnih oseb. Od teh jih je bilo v prvem plačilnem razredu 71 (10% — 1600 K temeljne plače), v drugem plačilnem razredu 107 (15% — 1400 K temeljne plače), v tretjem plačilnem razredu 214 (30% — 1200 K temeljne plače) in v četrtem plačilnem razredu, oziroma začasnih 321 (45% — 1000 K temeljne plače).

— **Ferialni tečaji** za učitelje na obrtnih šolah bodo letos od 1. julija do 13. avgusta v Beljaku. Predavalo se bo o risanju po naravi. Take tečaje imajo tudi na Češkem in v Šleziji. »Risanje po naravi« je danes v Avstriji aktualno vprašanje, zato bi bilo umestno, da bi šolska oblastva tudi v Ljubljani uvedla enake tečaje za ljudske učitelje. Usposobljenih učiteljev risanja nam ne manjka, na pr. Franke, Kleina, Koželj, Suher, Vesel. Torej: videant consules!

— **Visokošolski tečaji** bodo letos od 7. do 27. avgusta v Beljaku.

— **Komorno-glasbeni večer** priredijo dne 24. februarja t. l. v ormoški slovenski šoli naslednji gospodje: Hnko Druzovič, učitelj na slov. šoli v Ptuj (klavir), Franc Serajnik, učitelj v Središču (gosl.), Domicijan Serajnik ml., učitelj na slov. šoli v Ormožu (cello), in dr. Bela Stuhec, zdravnik v Ptuj (petje). Spored: I. W. A. Mozart: Klavirtrio št. VI (b-dur), Allegro assai. Adagio. Rondo. 2 Čajkovskij: Chant sans paroles, (cello), 3 Rubinstein: Koncert za gosli op. 46. Moderato assai. Andante 4 R. Strauss: »Sén«; B. Ipavec: »Če na poljane rosa pade, (petje); 5 L. van Beethoven: Sonata pathétique op. 13. Adagio cantabile. Grave e allegro. 6 K. M. Weber: Klavirtrio op. 63 (g-moll). Allegro moderato. Scherzo. Andante espressivo. Allegro (Finale). Začetek ob 6 uri, konec ob 8 uri zvečer. Vatopnina 1 K. Dohodek se porabi v šolske namene. Med izvrševanjem posameznih točk so duri zaprte.

— **Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.** Jože Murgelj je 15. novembra l. l. Francec Stergarja na poti z nožem po licu udaril in močno vrezal. Prej je močno popival. Napadel je tudi Antona Režka. Obsojen je bil na 3 mesece težke ječe. Plačati pa mora tudi 100 K za izgubo zaslužka in 39 K za bolečine. — Janko Baydek, kovač iz Podhoste pri Toplicah, jo je popihal brez dovoljenja v Ameriko. Šel je, da bi si kraj prislužil. Mislil je, da bo še pred naborom prišel lahko nazaj. Oče je imel jako zadolženo posestvo. Pri tretjem naboru se je zglasil. Dobil je 7 dni zopora in 10 K denarne kazni. — Istotako je odšel Jože Hribar leta 1898 v Ameriko. Ta je doma iz Šmihela. V Ameriki pa ni dobil nič dela, zaslužil ni nič, zato je prišel nazaj, zglasil se je pri glavarstvu sam. Tudi ta je bil obsojen na 7 dni zopora in 10 K denarne kazni. — Tretji Amerikanec je Anton Zupančič, 24 let star iz Podgorja. Tudi tega Amerikanec ni obogatela, zato se je podal v domačijo in se sam zglasil, a sedeti bo moral tudi 7 dni in plačati 10 K denar globe. — Veliko bolj se je godilo v Ameriki Antonu Šusterju iz Vidma pri Velikih Laščah. Tudi ta je brez dovoljenja odšel sreče iskat. Mati njegovi je bila posestnica, a jako zadolžena. Poslal je domov 2400 K. Plačo je imel v Ameriki dobro. Delal je v topilnici, kjer je pa delo tako naporno, da je oslabil in si moral iti zdravja iskat v domovino. Poplačal je ves dolg in imel v hranilnici še 2400 K. Ne svetuje pri nikomur, zdravje v topilnici prodajati. Ker se je tudi sam zglasil, je bil obsojen kakor zgoraj omenjena Amerikanec.

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe.** Mestni trg št. 27, telefon številka 99. Od 12. do 18. februarja je dela iskalo 8 moških in 42 ženskih službenecov. Delo je bilo ponudeno 8 moškim in 30 ženskim službenecem, v 34 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. januarja do 18. februarja je došlo 386 prošenj za delo in 336 deloponudb. V 22 slučajih je bil delo sprejeto. Delo dobe takoj; moški: 2 vrtnarji, več kmetijskih in konjih hlapcev, ženske: 1 najemnica gostilne, računajoče natakarije, 2 gostilniški kuharici, 5 gostilniških deklic, 3 sobarice, 4 kuharice, 8 deklic za vsako delo, 5 deklic k otrokom, 3 deklice za kmetско delo. Službe iščejo moški: 1 vrtnar, 2 delavca, 3 kočijaži, več trgovskih slug, 1 hišnik, ženske: 1 kolektantinja, 1 trafikantinja, prodajalca za specerijsko papirno stroko ter začetnice, 2 vilji, več natakarij, 2 boni in drug.

posli. Oddati je stanovanje s 1, 2 in 3 sobami tukaj in v Šiški, več mesečnih sob za posamesno in več oseb, tudi s hrano. V najem se iščejo stanovanja s 2 sobama in porabo vrta. Pismenim vprašanjem je priložiti snemko za odgovor.

Konja splašala sta se včeraj v Kopitarjevih ulicah Striceljnovemu hlapcu Ivanu Dolinarju, stanujočemu na Dunajski cesti št. 29. Vtrahnila sta se nekoga voza, ki je pridrdral mimo in sta ušla. Hlapec je padel z voza in se na glavi pobil. Konja je neki delavec ujel na Cesarja Jožefa trgu.

Nezadoljen konj. Danes ponoči pustil je neki potnik svojega konja dve uri pred kavarno na Turjaškem trgu. Konju je bilo to preveč in je šel sam naprej do Tržaško ceste, kjer ga je neki redar prijel in potem izročil lastniku, ki je prisopihal za njim.

Perilo razrezal je danes ponoči neki zlikovec sestrama Juliji in Amaliji Anžičevi v Hradskega vasi št. 16. Perilo je viselo čez noč na dvorišču.

V Ameriko se je odpeljalo včeraj ponoči z južnega kolodvora 18 izseljencev.

Izgujbe reči. Služkinja Frančiška Mojškerceva, stanujoča na Radeckega cesti št. 8, je izgubila danes dopoldne na poti od Mešnega do Vodnikovega trga bankovec za 20 kron.

Koncert društvene godbe se vrši danes zvečer v »Narodni kavarni, Gosposke ulice. Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost.

Hrvaške novice. List hrvaške srednješolske mladine je začel izhajati v Zagrebu pod naslovom »Naša snaga«. Tiska se v — Budimpešti. Pisava v listu je realistična, kakor pravi »Hrv. Prav.« — Tepen odvetnik. V Brodu na Savi je pred sodiščem mizar Jugović pretepel odvetnika dr. Alb. Schwarzera ter ga težko ranil na glavi. Jugović je bil namreč na odvetnikovo tožbo obsojen zaradi razžaljenja časti na dva dni zapor. — Sprememba v zagrebški garniziji. Namesto 2. bataljona 53. polka, ki odide v Travnik, pride v Zagreb 31. lovski bataljon. — Narodni dobrotnik. V Zemunu je umrl ravnatelj užitinskega urada Panto Barjaktorović, ki je zapustil 30.000 K za podpiranje siromašnih srbskih trgovcev in obrtnikov. — Soma so vlovili ribiči v Zemunu. Velikan tehta 110 kg. — Hrvat — konzul. Konzulom v Punta Arenasu (Čile) je imenovan dalmatinski Hrvat Jos. Pazinović. — Nemiri v Virju. Posredovanju urednika »Podravca«, g. P. Ljubiča, se je posrežilo, da se je zbrano ljudstvo pomirilo ter se ugodilo narodni zahtevi. Neprijazni notar je bil na mestu odpuščen. Ako bi se Ljubiču posredovanje ne bilo posrežilo, prišlo bi bilo gotovo do krvavih prizorov, ker je bilo ljudstva zbranega do 3000, a predstojnik Snajder je pripeljal šest orožnikov.

Najnovejša novice. — Zastrupljeno mleko. V zavodu za dojenčke v Parizu so skoraj vsi otroci zboleli vsled zastrupljenja krvi. Mlekar je namreč napajal krave z nesnažno vodo ter umival posodo v čeburu, kjer se je poprej namakalo umazano perilo.

Punt v kaznilnici. V državnih zaporih v Ekvadoru se je spuntalo nad 200 kaznencev, ki so ubili ravnatelja in vse paznike ter se na vkradenem čolnu prepeljali v Kolumbijo. Vendar so jih vjeli ter jih vse pomore.

Dramatičen konec sodne obravnave. V Nikolsburgu je tožil neki Josip Fritz iz Dunaja svojega svaka Hofenmana. Po obravnavi je Fritz streljal na svojo sestro, njenega moža in samega sebe. Vse tri so prenesli nevarno ranjene v bolnišnico.

Štirinajst socialističnih shodov se je priredilo dne 18. t. m. v Berlinu v protest, ker pruska vlada dopusti, da vohunijo po Nemškem ruski policaji.

Gledališče — zavetišče hudodelnikov. V 3. okraju v Budi so meseca avgusta l. l. zaprli gledališče, ker ni bilo varno pred požarom. Te dni je zapazil policaj, da se skozi stranska vrata izginil ponoči v gledališče neki mož. Hitro je aviziral oddelek policajev, ki so obstopili gledališče, dočim so drugi bili s svetilkami v poslopje. Gledališče se je naenkrat očivilo, kjer so se zbirali razni hudodelniki. V vsaki loži so spali po trije možje. Tudi žensk ni manjkalo. Za kulisami so našli celi arzenal orožja in orodja za tatvine v hiše. Policaji so vse polovili in zvezali.

Nastarejše slovenske plemstvo ima nemška imena, ne morda zato, ker so bili ti ljudje prvotno Nemci, temuč ker je bila v srednjem veku nekaka moda odličnjakov, da so si pridjali nemška imena. Tako nahajamo pri Jelih, Ruših, Poljakih, pa tudi pri Jugoslovanih čisto slovenska plemstva s nemškimi imeni, n. pr. Pernstein, Rosenberg, Sternberg, Waldstein, Hasenburg i. dr. Najstarejše plemstvo pa je vsekakor ono v rodbini Löwenstein. Nahajamo jih na Nemškem med katoličani in protestanti, pa tudi na Ruškem. Doma so Löwensteini iz Srbije ter so se imenovali prvotno Vukomanovići. Ko je cesar Friderik Barbarosa šel na križarsko vojsko skozi Srbijo, napadlo ga je pri Sresovcih l. 1189. trideset Madjarov ter bi ga bili ubili, da ga ni rešil Vasilij Vukomanovič. V zahvalo ga je cesar povzdignil v kneza Vukomanoviča Löwenstein. Po nesrečni bitki na Kosovu so se knezi Löwensteini preselili na Rusko in od tam v Nemčijo, kjer še sedaj žive, seveda na Nemškem pomemčeni. Mnogo potomcev pa živi še v Srbiji, in Feliks Kanitz, ki je ravnokar izdal knjigo »Serbien und Servenvolke«, je samo v okraju Takovi naštel 14 premožnih dvorov, kjer gospodarijo Löwensteini.

Nameravajo iztrebiti duhovne. Katoliška duhovna John Cross in Vincenco Digliano, katere nabirata med ameriškimi Iraci in Italijani denar za »sv. misjon«, dobila sta grozilna pisma s podpisom »Morte — la Mafia 3. 3. 3. Morte, Morte, Morte«. Pisalci pisem ju pozivljajo, naj s svojim misijonarjem takoj prenehata in mesto ostavita, ker v nasprotnem slučaju ju bodo poslali na profundissimo inferno. Enemu duhovnu je padlo srce v hlače, dočim se drugi še ne boji. Obema »misijonarjema« je najbolj sovraženi katoliški duhoven »pater« Domenico Multaso, ker mu ni drago, da zahajajo njegove ovce drugam na pašo.

Zamorca pravi se pravi kaj storiti, o čemer se že v naprej ve, da ne bo imelo vpeha. Ameriški profesor dr. Hill pa vendar hoče napraviti iz zamorca belokočca. Kakor znano, pridejo zamorski otroci beli na svet ter šele pozneje počrni. Pod kakšnim vplivom, o tem si učenjaki še vedno niso na jasnem. Omenjeni profesor trdi, da stori to vpliv svetlobe. Zato je spravil neko zamorko, ki bo kmalu porodila, v neko newyorško bolnišnico, in sicer v sobo z rudečimi tapetami, rudečim pohištvom in rudečimi šipami v oknih. Zamorka, zdravniki, strežnice, vsi so rdeče oblečeni. Rdeča luč baje nima nikakega vpliva na človeško kožo, vsaj dr. Hill trdi, da bo rojeni zamorček ostal bel.

Japonski pregovori. Odprte ustnice, mrzli zobje. — Grda ženska se boji ogledala. — Življenje je luč pred vetrom. — Tudi opica pada z drevesa. — O sebi ne vedo vedevalci nič. — Sedemkrat pasti, se pravi Skrat vstati. — Cvetko ob cesti požro konji. — Uboštvo ne prehitu pridnosti. — Mesto desetkrat brati, prepriši enkrat. — Zdravnik ozdravi bolnika, ki ne umrje. — Račun se strinja, le denarja ni dovolj. — Nič znati človeka zveliča. — Revice nimajo časa.

Kralj tatov. Pred pariškim sodiščem imajo nevarnega tatu, ki si je pridobil sloveče ime »kralj tatov«. Izvršil je 500—600 držnih vlovov in ropov, preden so ga vlovili. K razpravi je prišlo 1500 prič. »Kralj tatov« se piše Laurent Delarue ter se je temeljito pripravljaj na svoj »poklic«. V ta namen je delal par let omare za denar, pozneje pa je bil ključavničar. Ko sta izropala z bratom — ki mu je služil za praktikanta — dva kolodvora, šla sta v St. Leu, da ulomita v neko hišo. »Kralj« je splezal svojemu bratu na rame ter odpiral okno. V tistem trenutku pa je prišel okoli vogla nočni čuvaj. Toda roparja se nista dala pregnati, temveč sta povedala čuvaju, da sta zgubila ključ od hišnih vrat vsled česar morata priti skozi okno v sobo. Naprosila sta ob enem čuvaja, naj jima pomaga. In čuvaj se je res uprl ob zid, da je po njegovih ramah tudi drugi ropar mogel splezati v hišo. Potem je zadovoljen odšel naprej v prijetni zavesti, da je storil dobro delo bližnjemu. Drugi dan je seveda prestrašen zvedel, kaka je bila njegova pomoč.

Ne v Južno Ameriko! Ameriški konzul Meyer poroča iz Buenos Aires, Argentina, da se mu javlja iz Chickamauga, Ga., da se po vsem jugu Zjed. držav agitira za izselitev v Argentino. Neka družba, ktere sedež je v Minneapolis, Minn. prodaja delnice, katere opraviljo kupca dobiti v Argentini nekaj zemljišča in drugih privilegij. Omenjena družba tudi trdi, da je sklenila z argentinsko vlado pogodbo, vsled katere bodo družbeni kolonisti deset let davkov prosti in da zamorejo

poljedelsko orodje carine prosto uvažati. Cena najboljšega zemljišča znaša po družbenem zadruhu le 50c do 2 dol. oral. Konzul je tozadevo vprašal argentinsko vlado, katere mu je nasmnila, da jej je omenjena družba popolnoma neznan.

Romantika bankrota. Večkrat te je že pripetilo, da so bankrotne osebe navedle uprav ogromne svote svojega dolga in terjatev, toda bankrotni dijak medicinske fakultete Bernard Woolf, v New Yorku je vse prekosil. Njegovi dolgovi znašajo 21.465 dolarjev, dočim tvorita njegovo premoženje dve obleki v vrednosti 15 dolarjev. Njegov glavni upnik je gospodična Ray Schonova iz Baltimore, katere je vložila proti njemu tožbo na plačilo dolžne jej svote v znesku 20.000 dolarjev. Dajak pa ni le pumpal pri zaljubljeni Ray, temveč tudi pri raznih moških in se hoče sedaj potom konkurza rešiti vseh upnikov.

Pet usmiljenih sester pobegnile s svojimi ljubčki. Iz Granade na Španskem se poroča z dne 13. jan., da je pet visokošolcev vlomilo v zavod usmiljenih sester izven mesta in da so odpeljali vsak svojo ljubico. Prebivalke samostana so bile prave takrat vse skupaj zbrane, a to ni motilo vlomilcev. Tudi grožnje predatojnice niso nihčevar izdale. Poslala je skrivoma po orožnike, ali predno so ti došli, bili so begunci že pred samostanskimi vrati; poskakali so na pripravljene konje in brez sledu izginili v temni noči.

Umetnost pri Japoncih. Japonci imajo tudi za umetniško lepo to drugade očji kot Evropejci. Razobesiti podobe po stenah se zdi Japoncu barbarstvo. Ako ima Japonec zbirko lepih slik, zaklene jih, kamor ne more priti ogerij. Vsa dan prinese po eno podobo v posebno v ta namen napravljeno sobico, kjer si jo ogleduje en dan od vseh strani, potem pa roma nazaj v varno čumato. Slika, ki ni strogo po naravi narejena, nima zanj veljave. Izključene so strogo nage podobe bodisi kakršnega koli človeškega bitja. Kaj takega bi bilo najgrše hudodelstvo proti pravosti.

Požrtvovalne Japonce. V neki japonski mesečnik na Nemškem je poslala neka Japonka sledeči dopis: V splošnem je javno mnenje zelo zavzeto za vojno, toda mnogo se toži o našem siromaštvu. Ali smo bogati ali revni, v slučaju vojne z Rusijo moramo biti popolnoma pripravljeni, da se žrtvujemo do zadnjega za svojo domovino. V svetovni zgodovini nam nudi tretja punska vojna ganljiv zgled požrtvovalnosti žen iz Kartage. Ko je pri morskem bitki pri Kartagu l. 149 pr. Kr. zmanjkalo ladjam vrvi, dale so si kartaginske žene porezati kite, da so jih rabili za vrvi. Ako me japonske žene v slučaju potrebe tudi žrtvujemo svoje lase, pokril bi se znatni del vojnih stroškov iz tega skupila. Japonska je štela l. 1889 v celem 21.390.681 žensk; ako vsaka proda svoje lase ter dobi zanje povprečno 5 mark, spravili bi brez truda 100 milijonov mark skupaj. Sedaj je pa število žen še mnogo večje. Naš sklep bo potem splošno navdušenje močno podnetil, in nič potem ne škoduje, ako nastopijo potem Francozi, Nemci (?) in Rusi združeni proti nam.

Zamotana rodbinska zadeva. Dunajsko civilno sodišče se ravnokar bavi s čudno zadevo. Neka kneginja hoče svoji hčerki, ki veljata za zakonski, proglasiti za nezakonski, da jih more nato sprejeti za zakonski. Zamotana stvar, kaj? Da se proces razume, povedati je treba sledeče: Sedanja kneginja R. se je poročila 1896 na Dunaju s poljskim grofom O. Vzela ga je, ker je bil bogat, a ljubila ga lepa, mlada žena ni, ker je bil mnogo starejši od nje. Po dveletnem pustem zakonu je šla kneginja obiskat svojo prijateljico v Normandijo ter se tam na lovu seznanila s knezom R. Takoj sta se medsebojno zaljubila ter si tudi izpovedala ljubezen. Odpotovala sta v južne toplice, odkoder je grofica pisala svojemu soprogu na Dunaj, da je ne vidi nikoli več, ker si je našla sorodno srce drugje. Grof je seveda vložil tožbo na ločitev zakona. Preden pa je sodišče zakon razneljavilo, dobila je grofica dva otroka, ki sta se seveda morala zapisati na grofovo ime, ker je bila tedaj še mati njegova legitimna žena. Po razveljavljenju zakona sta se poročila s knezom R. Ker pa bi rada, da bi njeni hčeri nosili ime sedanjega njenega moža in fiktivnega očeta otrok, mora najprej doseči, da se prvi mož odreče očetovstvu ter sodišče proglasi otroka kot izven zakona rojena, potem šele more knez deklarirati pohčeri.

Mesalinin zobni prašek. Neki filolog je našel med spisi rimskega zdravnika Scribonija Larga recept za zobni prašek, s katerim si je tretja žena Klavdija, zloglasna Mesalina snažila zobe, da so ji bili beli kot sneg. Prašek je bil sestavljen iz dveh unc zmletih jelenjih rogov, ere unce

mastika s stoka Kios in pol unce salmiaka.

Nahodi Pri takem vremenu je vse nahodno. Žal, da se nekateri ne menijo, da bi zdravili nahod s kakimi zdravili. Zanimarjenje pa lahko postane usodopolno. Sicer še ni nikdo umrl za nahodom, vendar pa sanemarjen nahod lahko po okolnostih — postane opasen za življenje, osobito pri otrocih in slabotnih osebah. Zato je treba nahod zdraviti, za kar pa je najbolj pripraven Forman, ki so ga za to odlični zdravnik spoznali za najbolj primernega. Za navadni nahod se rabi Formanova baba, za hujihi nahod pa pastile za vdihavanje. Forman olajša nahod takoj.

Srečen soprog. V dvajsetih letih zakona s svojo ženo občutil sem samo eno neprijetnost. — »In kaka je bila ta neprijetnost?« — »Ker sem se poročil.«

Književnost.

„Slovenski trgovski Vestnik“. Danes je izšla prva številka novega lista, ki ga je začela izdajati družba »Merkur«. Kakor kaže prva številka, je uredništvo v dobrih rokah; vsi spisi so aktualnega praktičnega pomena in zanimivo pisani. O priliki, kaj več o tem listu.

„Popotnik“ ima v št. 2 to le vsebino: Didaktični formalizem. (Spis za nagrado) V. Bežek: Moj odgovor. Ivan Keic: O napakah značajev, ki se največkrat nahajajo pri naših šolskih otrocih, in kako jih odstraniti? I. Šega: Pedagoški utrinki (XCIII—XCV.) Razgled. Listek. Pedagoški paberki. Kronika.

Telefonska in brzovajna poročila.

Rusko-japonska vojna.

London 20. februarja. Iz japonskega vira se potrjuje, da so Rusi res prekoračili reko Jalu in da marširajo na Pujjang. To je strateško veljavna postojanka, nekake korejske Termopile. Tu je bila že v 16. stoletju velikanska bitka in tu so Japonci l. 1894. v veliki bitki porazili Kitajce. Pujjang je nekaj ključ do Soeula.

Lvov 20. februarja. Poljski listi poročajo, da je ruska vojna uprava v ruski Poljski poklicala 40.000 rezervistov pod zastave.

Petrograd 20. februarja. Danes se je razglasilo uradno poročilo o pomorski bitki pri Čemulpo. Poročilo pravi, da so se Rusi borili z nedosežno hrabrostjo. Na križarki, »Varjag« je bilo ubitih 33 vojakov in 1 oficir, 17 vojakov je težko ranjenih, 2 oficirja sta lahko ranjena. Na ladji »Korejec« ni bil nihče ranjen. Ko so Rusi spoznali, da se ti dve ladji ne moreta ubraniti velikanske premoči Japoncev, sta ruska zapovednika »Varjaga« in »Korejca« sama dala razstreliti svojiladji, da nista padli Japoncem v roke.

Carigrad 20. februarja. Tukajšnji diplomatski krogi pripisujejo sultanovemu sklepu, da se Turčija ne proglasi za nevtralnno glede rusko-japonske vojne, velik pomen, toliko bolj, ker je vlada poklicala iz Male Azije dva devizijali vojaštva v Evropo.

Dunaj 20. februarja. Ministrski svet se je posvetoval, kdaj naj se skliče državni zbor, a ni še določil nobenega dne.

Dunaj 20. februarja. Uradna »Wiener Zeitung« prijavlja ministrsko naredbo, s katero se uvršča zobotehniška obrt med koncesijonirane obrti.

London 20. februarja. »Times« prijavlja besedilo okrožnice, ki jo je turška vlada poslala vsem velesilam. V tej okrožnici pravi Turčija, da je Bolgarska kriva vseh nemirov na Balkanu in da jo hoče radi tega »kaznovati«. (Opomba ured. Celo angleški listi priznavajo, da je Turčija sama prouzročila sedanjo vstajo Albancev, da bi Bolgarsko zapletla v vojno.

London 20. februarja. Iz Honkonga se poroča, da je kitajska cesarica-udova umrla.

Gospodarstvo.

Tržne poročila.

Situacija na žitnem trgu je bila v preteklem tednu popolnoma nejasna, pri tem pa zelo vznuriliva ter grozeča s skokoma naraščajočimi višjimi cenami. Vzhodno-azijska vojska je na sebi na budimpeštanski borzi tako silno vplivala, da se ni vpošteval noben drug moment pri kalkulaciji, kakor se je to godilo na tržiščih, ki niso odvisna od Budimpešte; Amerika na pr. je bila mnogo hladnokrvnejša ter se ni izročala na milost in nemilost poročilom o vojski, marveč je mirno in trezno uvaževala tudi vse druge na razvoj cen uplivajoče momente, kakor vidne množine blaga, rezerviranost kupcev, poročila o stanju prihodnje letine, izvoze i. dr. — zato pa tam tudi ni bilo take panike na borzah, kakor v Budimpešti in drugod, koder upliva budimpeštanska borza. Da bi se panika še bolj poostrišla, zmislili so si budimpeštanski borzijanci kar na celem prepoved ruskega izvoza, kakor, da bi Rus ne imel družih skrbi, nego prepovedati izvoz nadprodrukcije v žitu, ki mu mora biti pri finančnih operacijah ravno — dobrodošel! Ta izmišljeni manevar je ruska vlada sicer takoj oficijelno označila kot docela neosnovan, toda začeta akcija se zato ni mnogo zmenila, marveč se takoj oprjela drugih istotako le deloma opravičenih morebitnosti — ter drvila s cenami navzgor, da je že največji pesimist pričel dvomiti, da bi se to utegnulo uresničiti. Hosti so vsled tega prenehali z nakupom, zato pa so bili besisti primorani začeti preskrbljevati se s pokritjem, kar je seveda zopet uplivalo, da cene niso mogle pasti znatno.

Od zadnjega našega poročila se je efektivno pšenica per saldo dvignila na borzi za 25—30 vin, spomladanski kurz pa je notiral v tednu najvišje 8^{77/88} proti včerajšnjemu 8^{73/84}, ki je per saldo za 45 vin. višji od onega v našem zadnjem poročilu; jesenski kurz notira včeraj 8^{42/43} torej 40 višji, bil pa je v tednu že na 8^{72/73}. Cene so se sicer dvigale, vzlie temu pa ni bilo posebnih transakcij; efektivnega blaga je šlo le za sprotno porabo nekaj iz trga.

Rž je bila tudi v tem tednu le malo uvaževana, dvigala pa se je vzlie temu ob strani pšenice vedno višje in se povzpela že na kurz 7^{97/98}, dočim notira včeraj 6^{97/98} proti predtedensku 6^{73/74}.

Koruzi je v ceni sicer bolj polahno toda vztrajno naraščala in se je posebno točno blago banaške proveni-jence znatno podražilo, dočim se inozemsko blago ni moglo v tisti meri prodražiti vsled poročil, da je iz raznih krajev blago na poti v Evropo. Spomladanski kurz se je per saldo povzpел za 10 vin. in sicer na 5^{44/45}, dočim je v tednu že notiral 5^{37/38}. Ako ne bo strašil Balkan, se utegne cena koruzi, ki je v zadnji letini izborna vspeła, vsled otvorjene plozbe nekoliko znižati. Plovba je za ceno v dvojnem oziru velikega pomena: prvič je voznina ceneja, drugič pride na postaje mnogo blaga.

Oves ni mogel zasledovati svoje smeri v tistih dimenzijah, kakor je bilo to pričakovati. Točno blago se je sicer nekoliko, pa le nekoliko podražilo, kurz za spomlad pa je pridobil le 8 vin. in notira včeraj 5^{29/77}, vendar pa je bil v tednu že na višini 6^{23/24}.

Moka se je v kratkih presledkih dvigala vedno višje in pridobila nad 2 kroni pri 100 kg.

Riž tendira sicer trdno, nominalno pa mu je cena nespremenjena.

Petrolej istotako.

Sladkor: Tovarne so delovanje ustavile, od česar je v kratkem pričakovati, da se razmere na trgu zboljšajo.

Spirit notira nespremenjeno.

Kava notira zopet trdneje, dovozi so se zmanjšali, Brazilija pa je prenehala s ponudbami.

Poslano.

Gospodu Pipariju

v Ljubljani.

Tri tedne že pričakujem zaman Vaših emfatično objavljenih dokazov, da je v koledarju C. M. d. opisana pipa Prešernova a pokrifna. Pozivljam Vas opetovano, da navedete vendar že enkrat te svoje dokaze, če ste poštenjak, dostojen in resen mož sploh in ne samo navaden šarlatan.

Pridakujem tudi, da podpisete svojo izjavo, kakor jaz, s polnim imenom.

V Ljubljani, 20. febr. 1904.

S primernim spoštovanjem

Fr. Podkrajšek.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Lepo stanovanje
se odda za 1. maj. 357-13
J. J. Naglas, Turjaški trg št. 7.

Gostilna in kavarna
(„Čitalnica“ na Vrhniki)
se takoj odda.
Več se izve istotam. 509-1

Vajenca
sprejme takoj manufakturna trgovina
Češnik & Milavec
Ljubljana.
Prednost ima oni, kateri živi pri svojih vzgojiteljih v Ljubljani. 45-3

Enonadstropna hiša
v Spod. Šiški št 150
in več stavbnih parcel poleg hiše št. 111 blizu kolodvora je na prodaj.
Več se izve pri posestnici Mariji Faval, Spod. Šiška št. 111. 410-3

Gostilna
v trgu Sodražici, ki obstoji že nad 50 let in je na najlepšem prostoru, se odda v najem. 470-3
Ponudbe naj se pošiljajo na g. Ivana Lovšin v Ribnici.

Kompanjon
ki bi se aktivno in z nekaj kapitalom udeležil pri nekem tehničnem podjetju, se išče.
Natančneje v upravnistvu „Slov. Naroda“. 460-3

Vsa, ki ljubijo dober okusnega čaja, zanimajo povsod najfinjši in najboljše čaj na svetu
INDRA TEA
zmes najfinjših kitajskih, indijskih in ceylonskih čajev. Pristen je le v originalnih zavojih.
Glavno zalogo ima: **Josip Ančič**, lekarnar v Ribnici na Kranjskem. 2463-23
INDRA TEA IMPORT COMPANY, TRST.

Velik vrt
v predmestju, pripraven posebno za vrtnarja, se pod ugodnimi pogoji odda takoj v najem. — Naslov in upravnistvu „Slov. Naroda“. 473-3

Uradno dovoljena
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gosposke ulice št. 6 504
priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste za Ljubljano in drugod. Potnilna tukaj. — Natančneje v pisarni. — Vestina in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Poskusite
pristni rastlinski liker **„Florian“**
Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.
Ogreva in oživlja telo, Budi tek in prebravo, Daje dobro spanje.
Lastnik: 5-41
EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.
Vzroci se radovoljno dajejo brezplačno.

Jako fino, dobro ohranjeno
žensko kolo (bicikelj) 476-3
se proda za 70 glid.
Kje, pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Išče se za zunaj 476-2
spreten mizar
popolnoma vaje izdelovanja stolov, zmožen obeh deželnih jezikov in ki bi mogel tudi namestovati predelavca.
Več v upravništvu „Slov. Naroda“.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI 9-7
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Razpis službe monterja
za mestni vodovod.
Plača 1000 K na leto v mesečnih obrokih in prosto stanovanje. 465-2
Prošnje, opremljene s prilogami, iz katerih je razvidna zmožnost ravnanja z vodovodnimi stroji in montaže, se imajo do 1. marca 1904 vpslati na
Mestno županstvo v Rudolfovem.

Zaradi pomanjkanja delavskih moči se proda takoj za nizko ceno
hiša št. 26
v Tupaličah, pripravna tudi za letovišnice, v kateri je gostilna, prodajalna in pekarija. — Proda se tudi jako dobro vpeljana trgovina ozir. pekavska obrt v Zaspju, pri zgradbi nove železnice v bližini predora.
Več pove **Peter Alešovec**, trgovec in pekovski mojster v Zaspju št. 25 in 59, pošta Bled. 498-1

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča iz izdelovanja vsakovrstnih pušk za lovcve in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. 7

Grofa R. Keglevič-Buzina
redilna moka
Dematogen
je edino uspešno sredstvo proti
SUHOSTI
(upadlosti), slabemu teku, nervoznosti, bledolčnosti, migreni, slabokrvnosti. V najkrajšem času garant. polna oblika, damam bujne prsi, v 6 tednih 20 kg. več teže, za otroke in odrasle obojega spola se rabi z najboljšim vspehom, zdravniško sijajno ocenjeno in priporočeno. Večkrat odlikovano, tudi „Grand Prix v Parizu 1903“. Pazite na ime „Dematogen“, zak. var. Karton stane **glid. 1-25**. Razpošilja centralna zaloga 426-2
E. J. BALZAR, Dunaj III, Heinburgerstr. 56.

Dr. Friderika Lengiel-a
Brezov balzam.

Ze sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.
Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane valed tega čisto bela in nežna.
Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajede in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navdom vred glid. 1-50. 871-22
Dr. Friderika Lengiel-a
BENZOE-MILO
Najmilejše in najdobrodejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poština naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

DRAGOTIN PUC
tapetnik in preprogar
Dunajska cesta št. 18
izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete lastnega izdelka.
Vodja ljubljanske podružnice poštstva prva kranjske mizarke zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

Jernej Bahovec
trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja
v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 2
Filijalka:
Resljeva cesta št. 7
priporoča:
Najboljše urejeno zalogo različnega papirja, trgovskih in poslovnih knjig, šolskih zvezkov, bilježnic, črnih itd.
Dinnik, Avstrijska zgodovina za ljudske šole.
Nastenske table za Črničevo računico.
Šolske knjige za ljudske šole.
Mollivenke v raznih vezeh.
Tiskovine za gospode odvete in c. kr. notarje.
Klape slovenskih literatov.
Razno galanter. blago itd.
Nizke cene, točna in solidna postrežba.

JOSIP STUPICA
Jermenar in sedlar
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 5.
Priporočam svojo zalogo najrazličnejših **konjskih oprav** katere imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potrebščine.
Cene nizke.

3ogastvo las
z lasnim cvetom in pomado „Linge Long“ po 1 K;
Isernati zobje
z „Menthol“-ovo ustno vodo in zobnim praškom po 1 K 60 h;
Lepota polti in telesa z „Aida“-milom: cvetlično 60 h, cream 1 K.
Dobiva se le v
Orlovi lekarni
Mr. Ph. Mardetschläger, kemik.
Jurčičev trg Jurčičev trg
v Ljubljani.
Razpošilja se proti vpošiljavi zneska ali s poštnim povzetjem.

Jv. Seunig
trgovec z usnjem
na drobno in debelo
v Ljubljani, Stari trg št. 7
priporoča
olje zoper prah
dosedaj najboljše, prosto bencina, smole, petroleja ter kislin brez konkurence, brez vsacoga duha po najnižjih cenah:
1 kg. 60 h, 50 kg. a 70 h, pri nakupu večje množine se ceneje.
Novo! Patentirano Novo!
nepremočljivo mazilo
za počrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

Otročji voziček
še dobro ohranjen, z gumijevimi kolesi
se proda.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 456-3

Kraljevstvo Sasko. 561-2
Technikum Mittweida.
Ravnateljstvo: prof. A. Heintz.
Višje tehniško učilišče za elektrotehniko in strojno tehniko.
Elektrotehniški in strojni laboratoriji.
36. šolsko leto: 3610 gojencev.
Tovarniške učne delavnice.
Programo itd. pošilja brezplačno tajništvo.

Šunka
s kožo 1 glid, brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 glid. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 glid, goveji 1 glid. 20 kr. glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 glid., iz šunke 1 glid. 20 kr. Ogrske la salame 1 glid. 70 kr., salame à la ogrske trde 1 glid. 50 kr. kila. Velike klobase po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kil naprej proti povzetju.
Janko Ev. Sirc v Kranju. 3381-5

Vojvode Beauforta
neudorfska
najboljša, naravna
slatina
neprekosljivo dobra namizna voda in zdravilna pijača.
Ne barva vina!
Glavna zaloga za Ljubljano pri Petru Lassniku, za Ribnico pri Francu Piceku. 501-1

Grah
sladek, zgodnji, nizek in visok,
zelenjad in cvetlice
vsake vrste, zanesljivo kaljive,
velikanska pesa
kakor vsako leto zanesljivo, je že došla in se priporoča v postrežbo
Peter Lassnik
v Ljubljani 362-3
Wolfve ulice št. 1.

Razglas.
Obče znana
Huberjeva gostilna
v Bocu na Goriškem
obstoječa iz novo urejene kuhinje, 2 sob za goste, 3 kleti, 2 velikih dvoran, 8 spalnih sob za goste, 1 obširnega dvorišča, 2 velikih hlevov za konje in drugo živino, 1 sadnega in 1 zelenjadnega vrta in nad 10 hektarov najboljših njiv in travnikov je pod jako ugodnimi pogoji na prodaj. 486-2
Odda se ta gostilna z vsem posestvom tudi pod ugodnimi pogoji v najem za večletno dobo.
Eventuelno se proda, oziroma odda v najem tudi sama gostilna z vsemi poslopji, dvoriščem in vrta.
Pismene ali ustmene ponudbe sprejema lastnik **Domicijan Huber** do konca meseca marca 1904. 507

Vabilo
XIII. rednemu občnemu zboru
I. okrajne hranilnice in posojilnice
v mestu Kamnik
registrirane zadruga z omejeno zavezo ki se boče vršil
dne 28. svečana 1904
ob 11. uri popoldne
v uradnih prostorih zadruga v Kamniku.
DNEVNI RED:
1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in potrjenje računskega zaključka za l. 1903.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Privoljenje remuneracije načelstvu.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
7. Slučajnosti.
K obilni udeležbi se člani vljudno vabijo.
ODBOR. 439

Kavcije gospodična išče
kako filialko trgovine z mešanim blagom.
Ponudbe na **Filipovič, Spod. Šiška pri Ljubljani.** 497

Čevljarska obrt
z vsem orodjem in zalogo, se takoj za primerno ceno odda.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 455-3
Dobro idoča in vpeljana trgovina
v okolici Ljubljane, kjer je jako živahen promet, zraven farne cerkve, se radi preobilnega posla proda.
Natančne poizvedbe in vprašanja pod 200 poste restante Ljubljana. 431-3

Dvoje ličnih stanovanj
vsako z 2 sobama, kabinetom in kuhinjo s pritliklinami, porabo pralnice in delom vrta se odda na Dunajski cesti št. 60 za majev termin.
Več ravnotam. 384-6
Zaradi družinskih razmer se proda **dvonadstropna hiša**
z gospodarskimi poslopji, hlevom in šupo, z gostilno, prodajalno in trafiko vred. Poleg tega je 38 mernikov posevne in 4 parcele zaraščene gozda. Hiša je ob okrajni cesti poleg farne cerkve. Druge gostilne ni v bližini.
Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Sl. Nar.“ pod št. 2000. 405-4

Pristno slivovko
iz l. 1898, 40° močno je dobiti po zmernih cenah, prosto postavljeno na vsako železniško postajo, v sodih držačih po 800 l. — Pojasnila daje
oskrbnistvo soneške graščine
pošta Studenec-Ig 399-6
kjer je na prodaj tudi pristno **dolenjsko vino**
v vsaki množini in po nizkih cenah.

Natakar
oženjen, slovenske narodnosti, čegar žena prevzame kuhinjsko gospodarstvo v lastno režijo, se sprejme v večji gostilni na Spod. Štajerskem.
Položiti je kavejje 1000 K.
Prednost imajo oženjenci brez otrok.
Ponudbe sprejema do 1. marca 1904 upravništvo „Slov. Naroda“. 469

KONCERT
domać.
vsako nedeljo in praznik do Velike noči
VRIŠE
(Perlesov marš)
V gostilni na Resljevi cesti 22

Pozor!
Vabilo
na
redni občni zbor
Posojilnice v Zrebnjem
kateri boče
v nedeljo, 13. marca t. l.
ob 4. uri popoldne
v zadrugi pisarni.
DNEVNI RED:
1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Izvolitev načelstva in računskih pregledovalcev.
4. Privoljenje nagrade načelstvu.
5. Slučajnosti.
Načelstvo.

Otvoritev obrta.

Vljudno naznanjam, da sem **otvoril**
v Ljubljani, v Gradišču št. 6

mizarstvo in pokladanje parketov.

Priporočam se za vsake vrste izdelavo in popravo mizarških del po znižanih cenah.
Parkete I. vrste po 4 K 40 vin. za kvadratni meter.
Z odličnim spoštovanjem 435-2

Josip Japelj, mizar in pokladalec parketov
v Ljubljani, Gradišče št. 6.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Invod in voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling, v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solno rad, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3 uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipako, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo). — PROGA V NOVOMESTO IN V KOČEVJE. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne: istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, celovec, Beljak (direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohora, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta v Solnograd. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 8. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in 2amo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 8 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. 1

Naročajte izborno 1384-79

Ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren
v Zalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

KAROL REBEK

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik
proge 1926-37

'Rdeča zvezda'

Ljubljana, Kolodvorske ulice 41

Od južnega kolodvora druga hiša na desno.
Najkrajša, najcenejša in
najboljša voznja

v Ameriko

je na brzoparnikih te linije.
Potniki bodo edino pri meni
brezplačno zdravniško pre-
iskani.

Veljavne vozne listke in natančni pouk
izseljencem dobi se v moji pisarni:
Kolodvorske ulice št. 41.

Karol Rebek.

Tschinkelnov se dobiva 348-5

kavin zdrob

(postavno zavarovan)

priznано

najboljši
dodatek h kavi

samo

pri edinem izdelovalcu

Tschinkel-nu

v Ljubljani

in njegovih zastopnikih.

AVGUST REPIČ

sodar

Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja
vsakovrstne

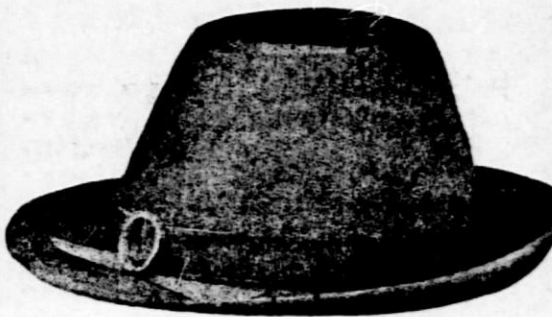
sode

po najnižjih cenah.

Prodaja stare vinske sode.

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg
(tik glavne prodajalne
na voglu).

Največja zaloga klobukov

najnovije fačone.

Nizke cene.

Prodaja na drobno in debelo.

Ceniki brezplačno.

Glavna trgovina:
Stari trg šte. 21.
Pekarija
in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Filijalke:
Glavni trg 6
in
Sv. Petra cesta 26

Avgust Agnola

Ljubljana
Dunajska
cesta 13.

Izborna
zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk,
najnovije
vrste
po nizkih
cenah.

Kogar nadleguje
naj poskusi kašelji
joče in veleokusne

Kaiser-jeve

prsne bonbone.

2740 notarske overovije-
nih spričeval jamci
za gotov vseh pri
kašlju, hripavosti, katarju in
zaslizenju.

Zavrnite, kar se vam ponudi drugega!
Varujte se prevar! Le pravi z varst-
veno znamko "tri jelke".

Zavoj 20 in 40 vin. 2780-19

Zalogo imajo: V Orlovci lekarni poleg
železnega mostu v Ljubljani, v dež.
lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leu-
steka v Ljubljani in pri Ubaldu pl.
Trnkoczyju v Ljubljani. — V Novem
mestu v lekarni S. pl. Sladovič.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam, da sem **otvoril**
v Ljubljani, na Starem trgu št. 26

prodajalno

s prekajenim mesom in raznovrstnimi klobasami

* po najnižjih cenah. *

Izdeluje in razpošilja se v Novem mestu.

S spoštovanjem

Anton Pfeiffer
prekajevalec.

423-3

V vljudno znanje, da je

zdravilni konjak

dvornih dobaviteljev E. Cusenier & Co., Cognac

prva trgovina te stroke, delniška družba

10 milijonov glavnice

50 zlatih svetinj in 10 častnih diplom

na prodaj pri

224-5

Mr. Ph. Mardetschlager-ju
zapriseženemu kemiku dežel. sodišča v Ljubljani v izvršnih
steklenicah in s certifikatom.

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILE-
NIM BLAGOM TER POTREB-
ŠČINAMI ZA KROJA-
ČE IN ŠIVILJE.

ERNEST SARK

LJUBLJANA
Stari trg št. 1.

Po visoki kralj. deželni vladi proglašena za zdravilno
rudninsko vodo

čista alkališko-muriatiška

Apatovačka kiselica

ni samo najboljša in najzdravejša

namizna pijača

ampak tudi najkoristnejša in najznamenitejša

* zdravilna voda *

ki je od prvih zdravniških avtoritet priporočena
in deluje nenadkriljivo pri bolestitih želodca, pljuč,
požiralnika, raznih katarjev, astme, mehurja,
kamna, hemeroid (zlate žile), steklih in zrnatih
jeter, gorečice in raznih ženskih bolezni.

Odlikovana s 13 zlatimi in srebrnimi kolajnam.

„Upraviteljstvo vrelca Apatovačke kiselice“

Zagreb, Ilica št. 17. 487-2

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, restavracijah in gostilnah.

Pozor!

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovijih sistemov in naj-
večje vrste, revolverjev i. t. d. vseh pripadajočih rekvizitov
muntelje, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katero izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in prirodno
vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. obični
za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naroč
in poprave točno, solidno in najejeje.

Z velospoštovanjem

Fran Sevcik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Vinski sejem

prredi

gospodarska podružnica Jastrebarsko
v trgovinski posvetovalnici v Jastrebarskem (Jaska)
dne 29. februarja 1904.

Sajem se prične ob 11. uri dopoldne in konča ob 5. uri popoldne. Na prodaj bodo vina različnih vrst in raznih barv iz jastrebarskega okraja, in sicer iz gorice plešiviške, podokičke, svetojanske, krašičke in vivodinske, ki so valed svoje izvrstnosti in velike vsebine alkohola znana daleč naokoli.
Pozivljajo se vsi oni, ki želé kupiti dobrega in naravnega vina, da obiščejo ta sejem.

Gospodarska podružnica Jastrebarsko.

Pradседnik:
M. Teklić.

Tajnik:
Mil. Medur.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča

tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imetjem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarinarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane
stole, fótelje, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd. 1913-16

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obsejne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročavalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V novi lastni hiši

na vogalu Dunajske ceste in Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %

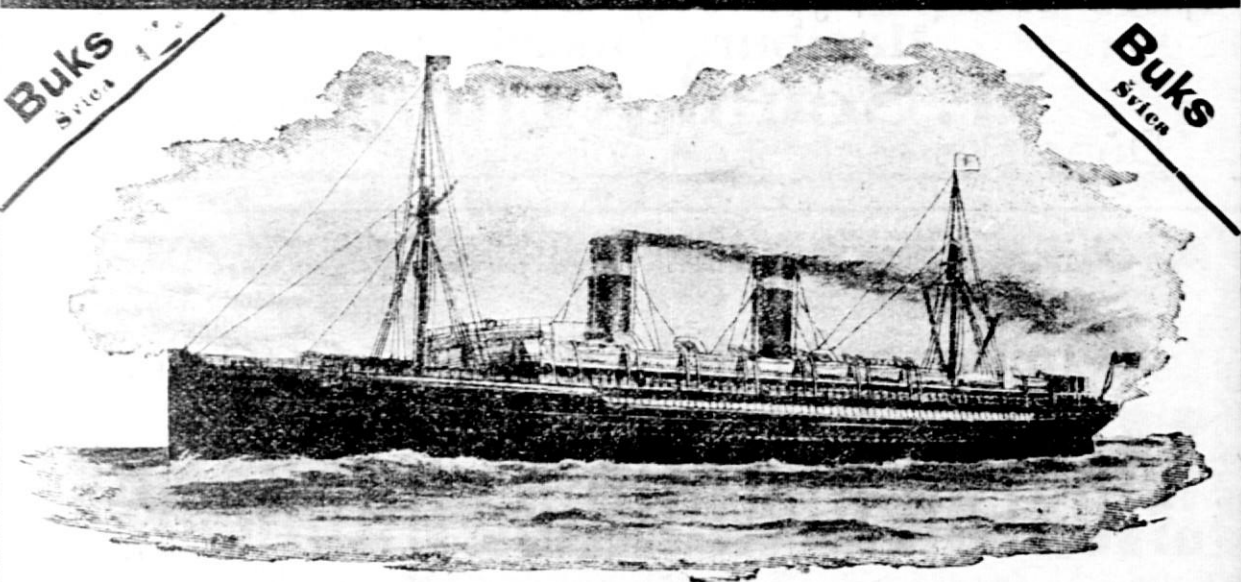
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje. 304-86

Posojila po 5% in po 5 $\frac{1}{2}$ %

Odplačilo dolga se lahko vrši na 27 ali pa 35 let.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.-12. ure dopoldne in od 3.-4. ure popoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406.

HAVRE-AMERIKA

New-York

Prevažna potnike z brzoparniki, ki zanesljivo prevozijo v 5 $\frac{1}{2}$ do 6 $\frac{1}{2}$ dni

preko morja, po najnižjih

Cena je iz

BUKSA na omenjena

Philadelphia

pristanišča:

II. razred (kajite) K 250.-

III. razred (medkrov) K 148.-

Halifax

25-12

Pojasnila daje brezplačno takoj zastopnik:

Ivan Bihelj v Buksu (Švica)

poleg kolodvora.

Vožnja LJUBLJANA-BUKS velja

samo 5 glđ 3 kr.

Optični zavod

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg 28
priporoča veliko zalogo vsakovrstnih očal, naočnikov, daljnogledov ter vseh optičnih predmetov.

Popravila in postnoročitve, se izvrše točno cenó in takoj

Žalne klobuke

v bogati izbiri od najcenejših do najfinjših vrst priporoča 7

salon modnih klobukov

J. S. Benedikt, Ljubljana.

Josip Reich

parna

barvarija in kemična spiralnica ter likanje sukna

Poljanski nasip - Ozke ulice št. 4.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Pariski modercii

Pariski modercii

Spredaj ravna oblika, ne tišči na želodec.

priporoča v največji izbiri

Flojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.

Električni obrat.

Ustanovljeno leta 1842.
Brata Eben!

Prodajalna in komptoar: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8.

Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. juž. želez.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinje itd.

Posebno priporoča slav. občinstvu najnovejše, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporoča se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano realno in fino po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju

suknena

in manufakturnega

blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.

Svarilo!

Vspeh, ki ga je dosegel

308-10

najboljši planinski zeliščni liker

Klauer-jev „Triglav“

je mnoge zapeljal, da so začeli izdelovati pod različnimi imeni ničvredne posnetke, ki naj bi škodovali dobremu glasu mojega izdelka. Svarim torej najizredneje pred temi posnetki in javljam, da sem edini izdelovatelj tega najbolj zdravega likerja.

Z odličnim spoštovanjem

J. Klauer.

C. k. privr. zavarovalna družba.

C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6.000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gašenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih reči, nadalje proti požarnim škodam živino, zaloge vsakovrstnega blaga, kmetijske črdeje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in klate v poslopih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zrcalnega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Vplačana delniška glavica: K 2.400.000

Rezervni fond: „ 33.000.000

Stanje zavarovanih svot: „ 135.000.000

Letni dohodki na premijah: „ 4.950.000

Družba zavaruje na človeško življenje po najraznovrstnejših kombinacijah, kakor:

- za slučaj smrti, glavica plačljiva takoj po zavarovančevi smrti in njega zaostale ali kako drugo določeno osebo;
- za slučaj smrti in mešana zavarovanja z oprostitvijo plačila zavarovalnine, ozir. s priznanjem dosmrtnih rente ob nastali onemoglosti; nadalje sprejema
- zavarovanja za doživetje, preskrbljenje za starost, zavarovanje otroških dot., plačljivo pri dosegu določene starosti na zavarovanca samega;
- zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo vdov in vzgojinskih rent po najnižjih premijah in pod najugodnejšimi pogoji, kakor neovrnost in nezapadlost police, jamstvo tudi za slučaj vojske brez posebne premijske doklade itd.

Natančneja pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sodnijske ulice št. 6.

11-2

Vodja generalnega zastopa: Jos. Prosenec.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

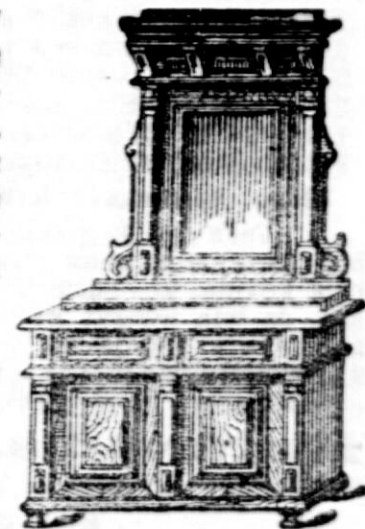
se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne opreme iz suhega lesa solidno izgotovljene po lastnih in predloženih vzorcih. Velika zaloga raznovrstne izdelane opreme za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

načelnik.

95-7

Kaj je in kaj obsega ?

ravnokar v c. kr. dvorni in državni tiskarni dovršeno delo, ki sta ga pospeševali vis. c. kr. ministrstvi notranjih zadev in za trgovino:

Avstrijski centralni kataster

Ta doslej prva izdana, na podlagi avtent. uradnih podatkov sestavljena edina popolna

Adresna knjiga za vse

Avstrijsko

obsega v 10. oz. 11. zvezkih, ki se lahko posamič kupijo:

Vse protokolirane in neprotokolirane trgovske, industrijske in obrtne obrate in natančno oznamenilo njih protokoliranja.

Vse naslove abecedno urejene po deželah, krajih in obrtih.

Abecedno urejeni zaznamek strok za vse zvezke.

Popolni LEKSIKON KRAJEV in POŠT.

3182-23

V vsakem zvezku v c. kr. vojaško-geografičnem zavodu napravljeni zemljevid dotične dežele.

Natančno oznamenilo vsake mestne, tržke ali krajevne občine, oziroma kraja.

Pri vsaki občini se tudi dalje natančno razvidi:

okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, obseg, število prebivalstva, občevalni jezik, cerkvena oblastva, šole, poštne, železniške, paroplovske, brzojavne in telefonske postaje.

Cena zvezkom:

Zv. I. DUNAJ: „ K 13.-

Zv. II. SP. AVSTRIJSKO „ 14.60

Zv. III. G. AVST. I. SLOB. „ 11.80

Zv. IV. STAJERSKO „ 10.-

Zv. V. KOR. I. KRANJSKO „ 8.-

Zv. VI. PRIM. I. DALM. „ K 6.60

Zv. VII. TIR. I. PREDARL. „ 12.-

Zv. VIII. CESCO (dva dela) „ 32.-

Zv. IX. MOR. I. SLEZIJA „ 25.-

Zv. X. GAL. I. BUKOV. „ 27.-

Naroča se v:

KATASTERSKI ZALOŽI, Dunaj IX. Hörlg. 5.

(kakor tudi v vsaki knjigotržnici tukaj in v inozemstvu.)

Na svetovni razstavi v
Parizu 1903 „GRAND PRIX“.

Svetovnoznan ruski karavanski čaj
bratov

K. & C. Popoff v Moskvi.

Dobavitelj več evropskih dvorov.
Najfinejša znamka.

V izvornih zavojih na prodaj po vseh finejših trgovinah
te stroke. 2772-8

Zakonito vpisana varstv. znamka.

Kranjsko društvo za varstvo lova.

Razpis premij.

Odbor kranjskega društva za varstvo lova je v smislu svojih, po pravilih določenih namenov sklenil, da se za varstvo lova posebno zaslužnim lovstvo-varstvenim osebam razdeli premije.

Prošnje za podelitev premije naj obsegajo kratko pojasnilo o storjenih delih v lovstvenem varstvu v letu 1903., in naj jih podpiše lovstveni gospodar ali njega namestnik.

Prošnje je poslati

do dne 31. marca 1904

461-2

v Ljubljano odboru kranjskega društva za varstvo lova.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1904.

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

Velika zaloga čevljev

za gospode, dame, otroke in častnike.

Gamaše, galoše.

Solidno blago.
Nizke cene.
Zaloga ob uval

Julija Štor
Prešernove ulice St. 5
Ljubljana.

Najpriležnejši čevlji sedanosti.

D. H. Pollak & Co., Dunaj.

2565 21

Velik krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščenim izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov američanskih patentiranih srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 komadov " " " " jedilnih žlic;
- 12 komadov " " " " kavčnih žlic;
- 1 komad američanska patentirana srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad američanska patentirana srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 komadov angleških Viktoria čašice za pokladu;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinejša sipalnica za sladkor.

10-8

42 komadov skupaj samo gl. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakšni slepariji zavajam se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**

ženitovanjsko in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. — Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši američanskega patentirane srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandstrasse 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za nje stane 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvlaček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture S patentirano srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Ljubljana, jako zadovoljen.

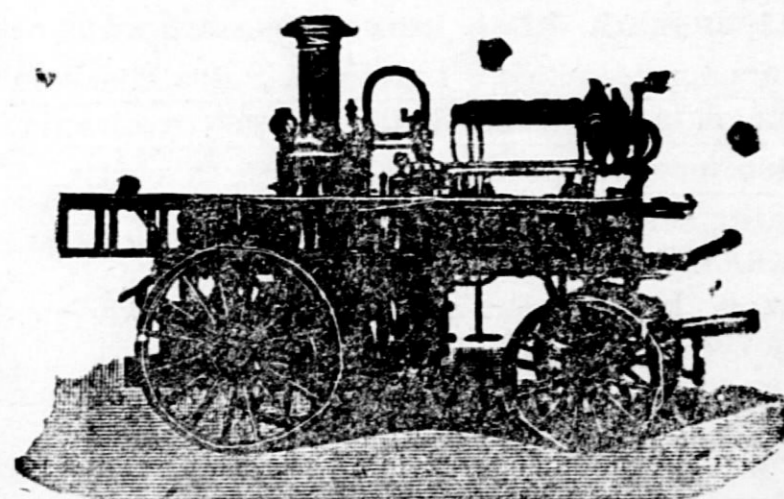
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešp. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. — Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Veliki požar

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji

in sicer: S I. počastno diplomu za izboljšanje parnih- in motor-brizgalnic ter lestev, in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.

R. A. SMEKAL

ZAGREB

7-4

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Mehanik
Ivan Škerl
stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

Šivalni stroji po najnižji ceni.
Blekle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje prav dobro in ceno.

Pneumatik gl. 4-50.

A. KUNST
Ljubljana
Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršuje se točno in po nizki ceni. Vse mere se skrbno izmerijo in označijo. — Pri sunanjih naročilnih blagovih naj se vzorec vposlati.

Ign. Fasching-a vdove
ključavničarstvo
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

prporoča svojo bogato zalogo **štedilnih ognjišč** najpriljubljenih kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

A. KRACZMER zaloga klavirjev
Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

prporoča popolno zalogo kratkih klavirjev, mignonov in pianin

najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Preigrani klavirji, solidno in stanovitno prenarejeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; Br. Stingl, c. kr. dvorna zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo, ubirajo in izvršuje se podlaganje z usnjem strokovnjaško in preiskrbeno in zaračunavajo najceneje.

Modni kangarn. Loško sukn.

Ostanki
za polovico cene

Sukneno blago
za moške obleke

po najugodnejši ceni

prporoča

R. Miklauc
Ljubljana
Špitalske ulice št. 5.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preoblike. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

prporoča svoj pripoznano izvrstno **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glodé tlakovne in odporne trdote **daleč nadkrijujoči** dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Prporočila in spričevala raznih uradov in najslovičitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: 2838-17

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Naznanilo.

Usojam si vljudno javiti vsem svojim p. n. odjemalcem, da sem

lesni prostor

ki sem ga imel doslej na svetu g. Kneza 231-5

premestil na svoj lastni prostor nasproti rampe drž. železnice

kjer sem zgradil veliko, zračno **sušilnico**.

V zalogi imam **deske, trame, morale iz smrekovega in mecesnovega lesa**, lepo suho blago z Gorenjskega in Koroškega. Pripomnim še, da imam za manipulacijo z lesom v službi izvedenega **skladiščnika**, ki je že po mnogih večjih mestih pri velikih trgovinah opravljal enak posel. — Vse blago oddajam po prav ugodnih cenah.

Anton Deghenghi.

D. SERAVALLI

Ljubljana x Slomškove ulice št. 19 x Ljubljana

Izdelovatelj umetnega kamna in cementnih cevi.

Prporoča se č. gg. stavbenim podjetnikom, kakor tudi slavnemu občinstvu za nabavo **cementnih cevi**.

Cevi iz portlandskega cementa, vsakovrstne stopnice, plošče za tlak v različnih barvah in okraskih, cementni strešniki, mize iz mozaika in cementa, vodovodne školjke, okraski za fasade, vsakovrstne podobe, konjski žlebovi, goveje jasli, korita za svinjake itd. se nahajajo vedno v zalogi.

Prevzame vsa v to stroko spadajoča dela.

*** Delo okusno in solidno z garancijo. ***

Cene po dogovoru nizke. Postrežba točna.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz **Hamburga v Novi York** ali pa v **Halifax**.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik **Hamburg-Amerika Linie**

Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange

Stanje hranilnih vlog: 18 milijonov kron. Rezervni zaklad: nad 550.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. 223-2

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/2% do 5%.

FR. P. ZAJEC

urar

Ljubljana

Stari trg št. 28.

Nikelnasta remontoar
ura od gl. 1-90.
Srebrna cylinder rem.
ura od gl. 4-—

Ceniki zastoj in franko.

MODERCE

atančno po životni meri za vsako starost,
za vsaki život in v vsaki facon!

HENRIK KENDA

v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tud' po Kneippu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje,
redline in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografske aparate
in potrebščine, kirurški obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinejšega ruma in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in solij za kopel.
Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmlino apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

→ Drogerija ←
Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.
Zadnje novosti vsakovrstnih
klobukov

Cilindrov itd., iz prvih avstrij.,
angleških, italijanskih tovarn.
Solidno blago, nizke cene.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrij-
skega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

gotovih
oblek za
gospode in
dečke,
lopic in
plaščev
za gospe,
nepre-
močljivih
havelokov
i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših
nazorih in najnižjih cenah izvršujejo.

Za jetične.

Na zdravniškem kongresu je konstatoval prof. pl. Leyden, da je samo v nemški državi okoli 1.200.000 ljudstvalno bolnih za jetiko. izmed katerih jih vsak človek ubraniti se jih ne moremo. Ako pa slučajno veliko ljudi, ki te bacile vdihavajo, ne oboli za jetiko, nam to neovržno dokazuje, da ima človeško telo samo spretnost, vdihane tuberkulozine bacile storiti nesškodljivimi. Ondi, kjer se sapnik razteguje v fine vejice — takoimenovane „bronchie“ — ki vodijo v pljuča, ležita dve žlezi, takoimenovani „bronchialni ali pljučni žlezi“; o katerih učenjaki niso vedeli, čemu da slušita. Zdaj seveda vemo iz preiskavaoj dr. Hoffmanna, da ti žlezi pripravljata čisto poseben sok, ki uničuje bolezenske kali, predno morejo priti svoje razdirajoče opravilo v pljučih. Kjer pa oni žlezi valed podedovane bolezni, slabotnosti ali drugega organskega motenja ne moreta. dajati dovolj tega soka, in kjer so postala pljuča valed prehlajenja, prahu ali drugih vplivov občutljiva, tam se kaj lahko vsiljujoči se tuberk. bacili vaelijo in preje ali sleje natane jetika. Pametna misel je torej našla, da se morata utrditi in ojačiti oni bronchialni žlezi, ako se namerava uničiti tuberkulozine bacile. Tega se je oprjel dr. Hoffmann ter je sam napravil iz one okrepujoče snovi pljučnih žlez zdravilo, kišes pod imenom „Glandulén“ po zdravniških poročilih vz spehom rabi zoper pljučne bolezni in kronične katere. V „Glandulénu“ ni nič strupenega pa tudi nič kemično izmišljenega, temuč je napravljen iz svežih bronchialnih žlez popolnoma zdravih in pod živinozdravniškim nadzor- stvom sveže zaklanih kostrunov — narava sama nam ponuja zdravila zoper bolezni, treba jih je le poiskati. Bronchialne žleze se pri nizki toploti suše v brezračnem prostoru ter stiskajo v tablete. Vsaka tableta tehtá 0,25 g. ter obsega 0,05 g razmlinčenih žlez in 0,20 g mlečnega sladkorja, da je stvar bolj okusna. „Glandulén“ — rabljen po predpisu — človeka razvedruje in mu pospešuje slast do jedi; telesna moč in teža se zvišata, mrzlica, kašelj in potenje ponoči izgine, izmečki se odločijo — človek je na potu zdravja. — Premnogo zdravnikov in zasebnih oseb je potrdilo veliko vrednost tega sredstva zoper jetiko. Kjer niso vsa druga sredstva pomagala, tam je čudovito pomogel „Glandulén“. „Glandulén“ se izgotavlja v kemični tovarni dr. Hofmanna naslednikov v Meerane (Saksonska) ter se dobiva po zdravniškem predpisu v vseh lekarnah, kakor tudi v zalogi: **B. Fragnerja lekarna**, c. kr. dvorni dobavitelj, **Praga 203/3**, v steklenicah po 100 tablet á 5/50 K, 50 tablet á 3 K. — Natančne brošure o zdravljenju ter poročila bolnikov pošilja na zahtevanje tovarna gratis in franko.

Pariz
1900

„Grand Prix“
Najvišje odlikovanje.

Singer-jevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje.
Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.

Fino, dobro in ceno jesti
in piti se more edinole

„pri Rasbergerju“

restavracija „pri belem konjičku“
Wolfove ulice št. 12.
Kuer-Jeva pivarna. 471-2
Najfinejši guljaž za zajutrek
samo 6 krajcarjev.
V sredini mesta!

Naznanilo.

Martin Lampert

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 31

trboveljski premog

na drobno in debelo; dalje dobra suha
bukova in mehka drva
po seznjih (klaft.) ali tudi po cele vagone;
rezana in sekana, trda in mehka
drva se dobé na zahtevo v vsaki množini.
Obenem tudi naznanjam slavnemu ob-
činstvu, da sem v isti hiši **prevzel**
najstarejšo firmo umrlega

Jurija Jankoviča
do domače **Habeta**, obstoječo že nad 80
let, znano po vsi Ljubljani in po deželi,
namreč **prevažanje vsako-**
vrstnega blaga s kolodvora,
na kolodvor, kakor tudi pri stavbah.
Prevzamem tudi selitve po najnižji ceni.
Se priporočam slavnemu občinstvu za
mnogoštevilni obisk
3301-10 **Martin Lampert.**

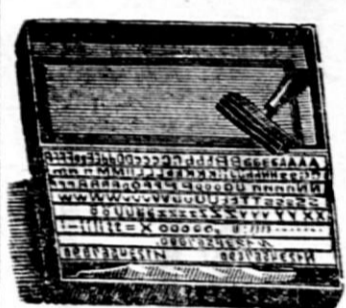
Znamenito, temnordeče, izvrstno, sladkobno, močno in zajamčeno pristno

dalmatinsko krvno vino

prodaja samo podpisana veletrgovina z vinom liter po 48 vinarjev.

Vzorec franko, če se vpošlje poštna znamka za 20 vinarjev

R. MAITI, Koper (Capodistria).

Niste več odvisni

od tiskarja, če se kupite moj aparat za tiskanje s tipami. Z njimi lahko vsakdo takoj tiska: vizitnice, adresne karte, avize, cirkularje, uradna povabila, koverta, povabila na shode itd. Aparat ima več tip kakor drugi taki tiskarski stroji in stane z vso opremo:

65 črkami fl. —70	253 črk fl 2-40
90 " " —85	354 " " 3-
127 " " 1-20	468 " " 3-60
140 " " 1-60	648 " " 5-
211 " " 2-	809 " " 6-

J. LEWINSON, tovarna štampilj in gumijevih tip, graverska dela. Dunaj I, Adlegasse 7
Zastopniki se iščejo. Neugajoče se vzame nazaj. (telefon 12.179)

Zahtevajte
cenovnik o vsakovrst-
nih štampiljah. Najno-
vejši stroji za nume-
riranje, šablone, klešče
za plombe, vžigalni
pečati, pečatne marke
z vžbočenim tiskom.
Preše za vžbočni
tisk. Klišočni po-
vsaki predlogi, moderni monogrami
in zobci za perilo, solidno izvršeni

in **ODESA** na Ruskem,
Puškinskaja 16.
Cenovniki zastoj. 76-7

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese Izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 1.000.000.— Zamenjava in ekskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kaveje. Ekskompt in inkasso meseč. Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. 39-20 Promet s čekii in nakaznicami.

Dobra kuharica

je izšla **Minka Vasičeva** je izšla
v založništvu Lavoslava Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samó vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 282-8

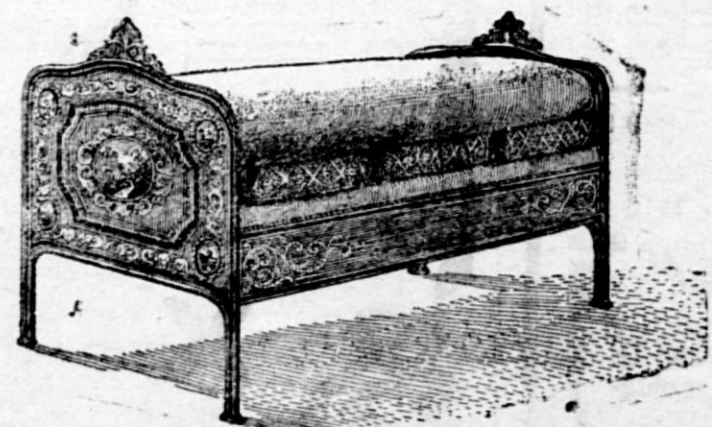
Ernesta Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & KO.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Največja zaloga železnega pohištva,
posteklenih umivalnih garnitur itd.

Linolej in poveščeno blago

prodajajo na debelo uajceneje 173-11 Vzorci in ceniki franco.
Josip Pfeningberger-ja sinovi l. avstr. tovarna ze usnjate in povešč. blago
 Dunaj I., Ankerhof.

Sredstvo za odpravljanje las „Eros“ zakonito varovano

odpravi takoj po enkratni vporabi las z obraza s čudovitim vpehom in je zajamčeno neškodljiv.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.
 Cena 3 gld. Direktno in tajno ga razpošilja
Fanny Stiasny, Dunaj, II., Leopoldgasse 6.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 156-8

Ustanovljena 1847.

Največja zaloga

pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe, Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Tovarna za kruh in pecivo KANTZ v Ljubljani

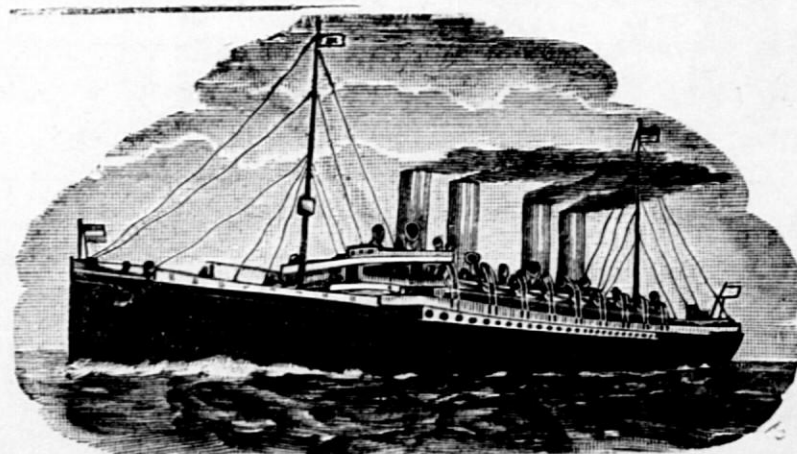
priloga priporoča pravi rženi kruh, mešan in črn.

Sočnost in dobri okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva. Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (častni križ in zlato svetinjo z diplomom).

Prodaja se v hlebah in štručah po 40 in 20 vin.
 Naročila z dežele se najtočneje izvršujejo.
 Velika zaloga najfinejšega nasladnega peciva, biškovitov in suhorja.
 Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/2 6. zvečer.
 Dvanajst podružnic in prodajalnic.
 Higieniški transportni vozovi za kruh in pecivo.

Največji, najhitrejši in najvarnejši brzoparniki, kakor „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“ ki vozijo

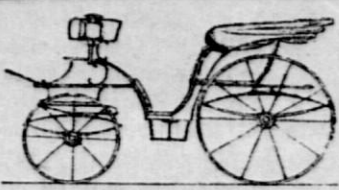
v Ameriko

Bremen New-York.

Vozne liste za vse razrede in po ameriških železnicah prodaja po predpisanih najnižjih cenah in dá brezplačno poročila

Edvard Tavčar konces. glavni zastopnik za Kranjsko
 v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 35
 nasproti stari „Tišlerjevi“ gostilni.

Izdelovatelj vozov FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11
 priporoča svojo bogato zalogo novih in že rabljenih vozov.

VOZOV.

„Škrat“

edini slovenski humoristično-satični tehnik, ki prinaša izključno originalne slike.

Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za pol leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink. Zahtevajte brezplačne številke na ogled!

13-4

Varst. znamka: Sidro. Liniment Caps. Comp.

iz Richterjeve lekarne v Pragi
 priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 80 h., K 1-40 in K 2- se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v zaklepninah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne, potem je vsakdo prepričan, da je da je dobil originalni izdelek. 2563-25

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, I., Eliščina c. 5.

Oton Zupančič 2-23

Čez plan.

To najnovejšo knjigo Zupančičevih poezij je pozdravila kritika zelo radostno in jo ocenila izredno laskavo. „Zlato knjigo“ moderne slovenske lirike jo naziva kritik Sever v „Slov. Narodu“, pa tudi „Slovenec“ ter „Dom in Svet“ sta priznala Zupančiča brez vsega pridržka za največji brični talent med sodobnimi slovenskimi pesniki. Ta soglasna ugodna sodba sicer tako nasprotujočih si listov pač neoporečno dokazuje, da se je porodilo na polju naše lirike nekaj res nenavadnega, nekaj takega, kar sili tudi nasprotnika, da to prizna hoté, nehoté.

Dobiva se v založništvu Lav. Schwentner-ja v Ljubljani

broš. po 2 K, s pošto po 2 K 10 h.; v panton-izdaji po 3 K, s pošto po 3 K 10 h.

Vsakovrstne Prane

se morajo skrbno varovati pred vsako nesnogo ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mečino vlažno mazilo, tako imenovano prako domače mazilo kot nesljivo sredstvo za otvezo. To sredstvo rane čisti, obravnava tate, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4/1 puščice ali 3-36 6/2 puščice ali 4-60 6/1 ali 4-60 9/2 puščice poštino prosto na vsako postajo avstro-ograrske monarhije.

Vsi deli embalaze imajo zakonito ponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga B FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj lekarna „pri črnem orlu“ v Pragi 1112-12 Malá strana, ogel Nerudove ulice 203

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayr.

Za čevlje najboljše čistilo na svetu!

Fernolendt-voščilo za čevlje ki daje čevljem temno-črn blek in ohranja usnje stanovitno.
Fernolendt-loščilna mast za svetle čevlje, ki se po njej lepo svetijo i usnje konservira.
Fernolendt-Nigrin (črna loščilna mast) nalašč za kozje (Kid) usnje, chevreau-, gamsovo-, šagrín-usnje in Box-Calf. Usnje postane nepremočljivo, mehko in voljno, se tudi v mokroti ne odbarva, obleka se ne maže, čevlji se pa fino, črno bleščijo.

Dobiva se povsod.
Štefan Fernolendt c. kr. priv. tovarna (ustanovljena 1832) c. kr. dvor. dobavitelj. Dunaj, I. Schulerstrasse 21. Na razstavah: v Parizu „Zlata svetinja“, v Londonu „Grand Prix“.

Specialna obrt za gradbe iz betona, želez. betona in monirske gradbe

SPECIALNA IZVRŠITEV stropov in streh, varnih pred ognjem, zvokom, potresom in glivami, brez vporabe železnih opor.

ABSOLUTNA VARNOST PRED OGNJEM!

FALESCHINI & SCHUPPLER

INŽENIR IN MESTNI STAVBINSKI MOJSTER.

C. kr. deželnosodno zapriseženi zvedence in cenilee.

235-5

Izvršitev nadzemskih in podzemskih zgradb LJUBLJANA

Dalje stopnice, rezervarje, mostove, vodne in kanalizacijske naprave, čistilne naprave za kavnico, utrjevanje kleti proti talni vodi, prosto stoječe masivne stene, cementna dela vsake vrste.

NAČRTI in PRORAČUNI NA ZAHTEVO BREZPLAČNO.

Inženir

J. MIKULA

tehnični birô v Ljubljani

Mestni trg šte. 19

priporoča kot zastopnik

tovarne za stroje Andritz delniška družba

tovarna v Andritz pri Gradcu

prometno ravnateljstvo na Dunaju, I., Kohlmarkt I

parne in plinove stroje, turbine vseh preizkušenih sistemov, parne kotle vseh vrst, samotežnike na roke in z električno gonilno silo, valjčne naprave, rudokopski in fužinski stroji, naprave za vodne postaje, vodne samotežnike, obračalnike, premikalne odre, vodilne cevi iz litega železa in iz železne pločevine, transmisije, ventilatorje, kompresorje, naprave za lesne brusilnice, za celulozne in papirne tovarne, za litje železa, kovin itd.

448-2

Projekti in proračuni za

popolne parne, turbinske in sesalne plinove naprave

brezplačno.

Najboljše reference iz vseh delov monarhije.